

ABONAMENTUL
 Pe un an 24 Cor.
 Pe jumătate an 12 "
 Pe 1 lună 2 "
 Nrul de Duminecă pe un an 4 Cor.
 Pentru România și America 10 Cor.
 Pentru România și strălăutate nrul de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA și ADMINISTRATIA
 Deák Ferenc-utca nr. 20.

INSERTIUNILE se primesc la admnistratie.

Manuscripte nu se inapoiază.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Sinoadele episcopoești.

Arad, 11 Mai.

(s.) Mâne se vor deschide sinoadele episcopoești ale celor trei eparhii române răsăritene, ca să-și dea seama despre chestiile bisericești și școlare din anul trecut și să se sfătuiască asupra celor de făcut pentru viitorul an.

Sinoadele episcopoești au totdeauna să dezbata și să pertracteze agende de importanță și au să ia totdeauna hotărâri, cari să promoveze interesele bisericești, ale școlii și ale neamului.

De aceea au atât de mare însemnătate aceste sinoade și aici zace cauza, pentru care activitatea lor este urmărită cu deosebită atenție atât din partea celorce au simpatii și dragoste pentru ea, cât și din partea celorce dușmănesc această activitate, ori o spionează.

E atât de frumoasă această instituție, garantată de autonomia noastră bisericească!

Dar iată, că legile, pe cari le aduc actualii cârmuitori ai țării, sunt făcute mai mult să știrbiască și să vaterne una din cele mai constituționale legi ale statului. Activitatea școlară a sinoadelor episcopoești va fi împiedecată și redusă.

Stăm în fața unei legi, care vatămă atât de mult autonomia noastră bisericească — și deci un punct însemnat al programului sinoadelor actuale de sigur va fi dezbaterea *ținutei eparhiei față cu noua lege*.

Nu se va debate numai dacă este oportună, ori nu, continuarea protestului, adecă *facerea și ultimului pas* în direcțiunea cea-

sta, ci va trebui să se discute și asupra *soartei școlii noastre*.

Cu privire la primul punct, e de acord toată lumea, că nici protestul, ce s'ar face înaintea tronului, n'ar fi urmat de succes real, ci numai de unul moral. Și va trebui să se stabilească numai, dacă mai este nevoie și de această dovadă de conștiințiozitate a poporului nostru, dar mai ales dacă este conștient să o dăm și în forma aceasta.

Partea a doua a chestiei în tot cazul este mai gravă. Căci va trebui să luăm poziție față cu o lege, care dă dreptul de ingerință factorilor statului în școlile susținute de noi.

Statul nu ne poate impune să susținem școlile, dar dacă le susținem ne impune: să plătim învățătorii, să grijim de edificiul școlii, să ne conformăm programul de instrucție și să urmărim întru toate dispozițiilor, provăzute în legea, care nu mai așteaptă decât sancționarea Majestății Sale Regelui.

Dispozițiilor materiale, cuprinse în lege, nu vom putea satisface decât în cea mai mică măsură. Vom fi avizați în majoritatea covârșitoare a cazurilor la ajutorul statului, care ajutor apoi va da mână liberă în școlile noastre factorilor, cari vor fi cei mai neîmpăcați vrășmași ai culturii românești.

Rezultatul la toate va fi, că vom susține școlile cu mai multe jertfe și greutate materiale și morale, pentru ca în schimb să pierdem *dreptul absolut* asupra lor.

Situația e cât se poate de dificilă și va trebui în tot cazul să se ia deja de acuma un decis meritoric în cauză. Adevărat, că legea îngăduie starea actuală a lucrurilor pe timp de 3 ani.

Dar cine poate garanta, că învățătorii,

ori diferitele parohii ale noastre, nu se vor vedea aduși în dilema de a schimba această stare mai înainte de a se împlini termenul de 3 ani!?

Să nădăjduim, că în aceste momente grele se va afla mijlocul cel mai potrivit de a delătura atât pericolul moral, cât și cel material, căruia îi este expusă școala noastră și căruia îi suntem expuși cu toții.

Poziția noastră nu va trebui să fie îndreptată atât în contra sterpelor tendințe de maghiarizare, cât mai mult în contra năzuințelor de opăcire culturală și — dacă e posibil — să alegem, în loc de două rele mari, unul mic, pe care îl vom suporta fără atâtea greutate materiale și fără risicul de a pierde moralicește.

Epidemia maghiarizării nu ne va molipsi. Dimpotrivă acest curent ne va cimentă și ne va întefi ca totdeauna.

De aici însă nu rezultă, să cădem în anomalia de a jertfi și materialicește pentru a dovedi forța de rezistență și puterea vitală a noastră.

Dimpotrivă, să facem acest lucru pe punga altora.

Statificarea institutelor pedagogice.

Cel din urmă număr al celei mai șoviniste gazete ungurești, care apare la Cluj (»E. H.«) are un articol prim, care se ocupă cu ideea sulevată de *Beöthy* în casa magnaților: *statificarea institutelor pedagogice*, pentru că între naționalități se observă o gravitațiune centrifugală. Episcopii gr. or. și gr. catolici au declarat în senat, continuă articolul, că naționalitățile nu sunt în con-

FOIȚA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

1 Mai.

— Intre socialiști. —

Sunete de fanfară în zori de zi, chiote de bucurie, alergare veselă, alături de oameni cu creangă verde și floare albă, haine de sărbătoare pe tineri, bătrâni, copii, moșnegi, fete, femei și bărbați... apoi un oraș pustiu, un soare strălucitor și poiene ridicate în slavă de strigăte zburdalnice, de zumzetele alăutei, de danț și de petreceri șagălnice — așa îmi aduc aminte de ziua armindenilor, în »gemütlichul« oraș săsesc al Bistriței.

Cărduri de oameni îngândurați, ce se înșiră încetul cu încetul unul după altul, unul lângă altul — sfânta solidaritate! — glasuri poruncitoare, vorbă și slovă de amenințare și de răsunare, întreg orașul pe stradă — poienile pustii — flamuri roșii, — tivite cu alb să pară și mai roșii, — beteală roșie, căciulă roșie, cravată roșie, priviri roșii... aprinse accente de îndemnuri la luptă (cât de ciudat îmi răsună în ureci: »Der Mai ist gekommen!...«) mici încăereli și energice ocări cu doi trei polițiști buclucași, de încheiere o fulgerătoare cuvântare împotriva celor puternici și nedrepti și nevrednici — iată ziua de Mai întâiu, în capitala asta cu elementele cele mai peștrițe, Budapesta.

De rândul acesta socialiștii pregătesc o demonstrație unică în felul ei.

Ne grăbim.

Pe piața Tisza Kálmán — cu venirea lor la putere desigur au s'o boteze piața Bokányi ori

Weltner — o mulțime de oameni, ce nici nu te mai surprinde, cum nu te poate surprinde întinderea cerului ori a mării. E ora 3. Pe atunci s'a hotărât plecarea în »șir grămadă« de-alungul stradelor bogate, pe bulevard și calea Andrassy, până în »Városliget«, grădina plăcerilor. Toată piața e numai capete de oameni și nu-i gălăgie, nici ceartă și încurcătură. Fiecare branșă își are locul ei, și fiecare om își ține locul în ceata sa, însemnată cu tăbliță și inscripție, pe frunte. Toată branșa și tot omul așteaptă în liniște rândul său, care o să-i vină mai ușor așa, decât îmbulzindu-se. Oamenii nu prea povestesc unul cu altul, fața lor însă este senină. E cu neputință ca luminoasa și prietinoasa strălucire a soarelui să nu se oglindască în suflete. Numai mugurii nu știu de ce întârzie în această zi de Mai întâiu. Altă dată ramurile erau verzi pe vremea asta.

Puterea masselor, puterea omenească, fie ea chiar și păcătoasă, ucigașă, trebuie să impună oricărui om cu sufletul nemolipsit. Eu cred: mulțimile nu se pot înșela, și nu pot greși. Ce ele cer, li-se cuvine, ce ele vor, este dreptate. Și mă gândesc: uite, abia câțiva ani înainte, cei ce își zic socialiștii abia erau o mână de oameni, pe care, după voe, o ținea în frâu oricare comisar de poliție. Astăzi? O sută mii de oameni, ieșiți în grămadă, și aceștia abia jumătate din toți. Aci e o putere, aci e un suflet, aci trebuie să fie un mare adevăr, care adună mulțimile.

Cine nu înțelege bătaia inimei lor, acela-i copil ce se joacă cu focul, acela va *simți-o*. Și iară mă gândesc: oare când vor intra adevărurile noastre așa de puternic în mulțimile neamului nostru în convingerea tuturor, cât nici o putere dușmană

să n'o poată înăbuși? Când vom ajunge să facem și noi așa o sărbătoare sub zimbirea cerului, în fața tuturor, în 3/16 Maiu?

Totuși ce tărie pot să reprezinte oamenii cari și când — nu atâră de nime, când își agonisesc pâinea cu truda brațelor proprii!

Dau în povești cu un pantofar român, care înainte de toate ține să se scuze pentru că a cam uitat graiul strămoșilor săi. El ne lămurește, ce dă tăria acestei mulțimi: disciplina și solidaritatea. Ne spune despre organizarea lor, cum ei sunt în stare să pună strada în mișcare, în 15 minute. Ar fi făcut asta, zice, și când cu atacul în contra lui Vaida, dacă deputații naționaliști ar lua angajamente pozitive pentru principiile socialiște. Au de altmintearea mare încredere în sinceritatea acestora. Deputatul socialist, din parlament, spunea, este un om cu doi bani în trei pungi.

Tovarășii îl opresc în vorbă. Ii zic să lase discuția, astăzi e ora entuziasmului și a afirmării, fără discuții. Ziua de azi este a demonstrației pașnice.

Ne punem și noi o cocardă mică roșie, și pornim cu ceata înainte. Pe câteva minute ne desfacem din șir. Dintr'un colț de stradă privim cum defilează pe dinaintea noastră întreg alaiul, rupt numai ici colea, pentru că să treacă trăsurile și tramvaiele ce se opresc tot mereu. Ce vrea mulțimea aceea se întâmplă.

Patru ore încheiate a ținut defilarea!

Ciudat, oameniiăștia cari își aleg de simbol o ființă zdrențuroasă, erau binișor îmbrăcați cu toții. Femeile au căutat să se împopoțeze și cu acest prilej, și care are umbrelă o deschide. Ele sunt

tra limbei maghiare. De ce să nu le dăm aşadară învăţători crescuţi ungureşte, de ce să nu contribuim ca şi corpul învăţătoresc al naţionalităţilor să fie la nivelul timpului de faţă! ? Învăţătorii crescuţi în preparandii de stat nu vor falsifica istoria noastră (!?), ci dimpotrivă vor contribui la *unitatea* statului. »Iar dacă o parte a confesiunilor (căci confesiunile maghiare nu pot fi contrare) va lua poziţie în contra acestui lucru, atunci așa se vede, că într'adevăr, nici această măsură nu e suficientă. În acest caz trebuie să mergem mai departe în înfiinţarea mijloacelor de întărire şi de apărare pe terenul cultural«. Tot mai departe, tot mai departe, acesta e şi sfatul nostru.

Succesul croaţilor e stabilit de cele 3 proiecte de lege, cari au fost prezentate alaltăieri regelui pentru aprobare anticipată. Aceste proiecte se referă la independenţa juzilor, la libertatea presei şi la numirile croate ale localităţilor.

Partidul 48-ist a avut ieri la Sibiu un banchet, la care au aniversat întâiul an dela înfiinţarea partidului independist în acest bastion al naţionalităţilor. S'au ţinut mai multe cuvântări patriotice şoviniste. Până şi un jude de tribunal *Czipott* a vorbit despre chestia naţionalităţilor.

Camera va ţine şedinţă Luni, la orele obișnuite. Intre altele va fi prezentat şi proiectul reformei pragmatice de serviciu a funcţionarilor dela căile ferate.

Vizita lui Aehrenthal în Italia. Ambasadorul Italiei la Viena, prinţul *Avarna*, va călători la Roma, ca să confereze cu ministrul externei *Tittoni* asupra întrevederii lui cu baronul Aehrenthal. Cercurile politice din Roma pretind, ca această întrevedere să aibă loc la Roma, iar nu într'alt oraş, ca astfel duşmanii Alianţei triple să nu aibă pretext de a răspândi veşti contrare solidarităţii Alianţei.

multe, adese cete întregi — a cusătoarelor şi a spălătoarelor — dar înăscuta sfială nu şi-o pot tăinu. Merg cu ochii plecaţi şi cu un zimbet silit. O, ele sunt încă departe de a fi iacobine. Dar, ia vezi colea o mamă cu un pruncuţ în braţe, iar alături tata cu un copil mai mărişor de mână. Parc'ar fugi lumea dinaintea unei horde barbare, ori de un potop. »Astăzi noi așa, mâne cei puternici«, zice unul din ceată.

Strigătele sunt cam rare. Obişnuitul »trăiască socialismul internaţional, mântuitor de lume şi revoluţionar!« se aude doar mai des. Şi votul universal se cere mai stăruitor, dar mai cu puţină ameninţare. Pe tablile sunt scrise toate astea şi mai multe. »Drepturi poporului!« scrie una. »Drepturi femeilor!« zice alta. *Acestor* femei înadevăr li-se şi cuvine.

Acuma trece pe dinaintea noastră o ceată cu inscripţie germană, apoi alta cu o inscripţie slavonă. Muncitorii slavii meridionali, îşi au societatea lor deosebită »Svoboda«. Nime nu-i opreşte să-şi aibă toate rândurile așa cum lor le place.

Vre-o treizeci de inşi, cu totul, cei mai gurativi în tot alaiul — este ceata »studentilor socialiști«. Ei îşi au strigătele şi pretenziunile lor speciale, unele hazlii: »Jos cu popii! Să plece în rai preoţii! Şcoale în loc de popi, ştiinţă în

Un interview.

Cu dl dr. Aurel Vlad.

Purcezând din convingerea câştigată în alt interview că deputaţii noştri, singurii factori cari au puterea de a face paşi hotărâtori în politica noastră, nu au răgaz de-a mai informa prin scrisul lor marele public din afară, felul lor de cugetare asupra marilor principii şi unicilor tactici de urmat — am hotărât să iau rând pe rând părerea fiecăruia, asupra chestiilor de actualitate ori viitoare, în formă de interviewuri repezi.

Ţin să spun, că ele nu pot fi decât fragmentare. Şi bunăoară ca cel ce urmează, unele nu sunt dinadins pentru publicitate menite.

Adusesem vorba despre luptele noastre electorale.

— Ce credeţi, vă rog, despre întărirea partidului nostru?

— Nădejdii spre mare bine nu prea putem avea. Ne cam lipsesc oamenii: nu numai pentru deputaţie dar la toate posturile — şi atâtea posturi sunt. Nu mai vorbesc de lipsa unei personalităţi, la care să se închine necondiţionat toţi luptătorii. Sunt foarte puţini, cari să îndeplinească multele condiţii ce se cer unui parlamentar: calităţile externe şi interne ale oratoriei, şi mai cu seamă mlădierea şi spontaneitatea debaturului. Asta cu atât mai vărtos, cu cât noi în densitate trebuie să suplinim voluminositatea. S'a adevărit lipsa asta, foarte caracteristic, la ultimele alegeri. În multe locuri am fost nevoiţi să candidăm bărbaţi (nu înţeleg pe cei şi aleşi) cari nu puteau să împlinească numitele condiţiuni. Şi numai cu câteva puteri — unde mai pui că rolul de supus ostaş de rând este foarte odios la noi? — de valoare în toată privinţa, în isprăvi mai mari, nu ne putem avânta.

— Mi-se pare d-voastră pomeniţi așa un fel de nedisciplină?

— Nu tocmai. Inşă, de altă parte este foarte adevărat că nouă ne lipseşte în mare măsură unitatea în simţire şi în gândire, — adică în felul de a privi, lucrurile căci de principii politice generale şi »finale«, de un sistem politic minuţios făurit, nici că putem vorbi de-a binele la noi. Câţi oameni atâtea »păreri politice«. E natural fiindcă fiecare şi-a agonisit observaţiile într'un cerc deosebit, într'un mediu particular, şi la puţini s'a dat ţăria şi orizontul larg, de-a se ridica la puncte mai înalte, generale, de vedere. Este mare deosebirea, nu după capitalul de cultură, ci mai cu seamă după izvorul de cultură, al fiecăruia.

— Este ceva stricacios în asta? Cred că răul

numai atunci poate veni, dacă cineva se închide hermetice în felul, în lumea lui de gândire.

— Ai dreptate. Şi durere, neamul românesc este mult bătuit de rău, de-a cărui posibilitate pomeneai. Încăpăţinarea ni-s'a prefăcut în nărav. Fiecare ţine morţiş la vederile sale, ca şi cum ele ar fi infalibile, şi rar om încearcă să pătrundă adânc în vederile celuilalt, fără de ce o înţelegere, o concepţie, şi pe urma lor o acţiune unitară este anevoioasă. Încăpăţinarea asta se poate judeca ca un semn al cugetării incomplete...

— Să revenim, vă rog. Eu cred că persoana cutare şi cutare ar fi de mare folos, în parlament.

— Iar eu zic că foarte puţine persoane ar putea fi elemente nouă, de iniţiativă, de stăruinţă şi de disciplină. Cela şi cela. Asta nu e vina nimăruia... Dar să lăsăm persoanele. Mai avem noi o mare datorinţă în cercările electorale: *cultivarea minorităţilor*. Păcatul nostru, că unde nu suntem în majoritate, de loc nu ne pasă de voturile româneşti — iarăş un semn că nu suntem tacticoşi şi nu ştim lătra decât cu siguranţe. Măcar că ce admirabil se pot întrebuişi şi minorităţile între împrejurările noastre cu multe partide. Ele sunt forţe de mare folos pentru alianţă. Şi trebuie să profităm cât se poate de bine cu alierile. Mai cu seamă, după ce pe baza sufragiului universal se vor constitui noi partide, iar cel socialist se va întări. Nu este neapărat de nevoie să ne retragem în pasivitate, ori să lăsăm frâu liber, în cercurile urde nu putem avea candidat de deputat naţionalist. Să ne oferim ajutorul, *minoritatea*, acelu candidat de alt partid, al cărui program este mai aproape de al nostru, ori ia angajamente speciale asupra-şi, în asta privinţă.

— Până nu uit. Spuneţi înainte despre o eventuală apropiere de socialişti. Tema asta e predilectă acum.

— Are tot cuvântul şi tot rostul să fie. Pentru noi, afară de cazuri neprevăzute, singura mântuire este în socialism. De ce este așa de tare partidul socialist? Pentru că are ceace naţionalismul nostru niciodată nu va avea, — poveştile cu Liga cine le mai crede? — zic are: ajutor din afară, legături internaţionale. Noi suntem cu totul izolaţi în nizuinţele noastre, căci de-o alianţă serioasă şi trainică cu naţionalităţile conlocuitoare, încă nu putem avea nădejdi. Pe când ce ur iaşă forţă şi aproape neînchipuită, poate repre zinta într'un stat socialismul, fie şi mai slab dezvoltat din ce oară are siguranţa, că la caz de nevoie, va primi ajutor moral, bănesc, eventual deplină solidaritate, dela organizaţiile socialiste de pe întreg continentul, unele foarte puternice. Fireşte tot pe cale paşnică şi legală — cu grevele!

loc de religie! etc. Sunt între ei şi studente: trei,

Pe toate stradele, ce străbate convoiul, lumea curioasă stă în două rânduri dese, de o parte şi de alta. Unii dintre privitori poartă şi ei cocarda roşie. Acestora, demonstraţii le strigă în bătaie de joc: »socialiști de salon«.

Ajungem în faţa unei cazarme de muncitori. Un uragan de urale. Pe ferestrele etagiului celui mai nalt, femei şi bărbaţi fâlfăie pânze roşii. Ce puternic uneşte mizeria!

Ac-i o biserică, aci se face anticlericalism, colo e o cazarmă, colo se face antimilitarism. În faţa unei şcoale se cere libertatea ştiinţei.

O trăsură elegantă vrea să treacă de-a curmezisul. Este huiduită şi p'aci să fie răsturnată. S'aud strigăte în contra luxului. Ele se întesesc când mulţimea trece pe lângă un pavilion, în poarta căruia un lacheu se rânjeşte obraznic. — Un biet factor postal, ar avea să treacă drumul şi el, cu motorul. Demonstraţii numai decât îi fac loc: să nu-l pedepsească stăpânii îngâmfăţi.

În parc, un poliţist se crede destul de tare pentru a face imputări. Iute e prins la mijloc, şi numai tovarăşul său călare îl poate scăpa citov din mâinile mulţimei.

O tu sfântă solidaritate!

Dacă n'ar avea nici un alt rost socialismul, îl are pe acest unul: sădeşte iubirea deapropapelui în inimi.

Te miră ce prevenitori, ce răbdători sunt unii faţă de alţii oamenii aceştia altă dată aspri şi grosolani.

Un zimbet şi nu judecaţi după mici izbucniri ale urei par'că se întorc zilele dintăi ale creştinismului.

Cele două numiri împreunate, de pe steagurile roşii, sunt un simbol tot așa de scump ca cel al sfintei cruci. În el se va învinge — desigur iarăşi numai pe câteva veacuri.

La orele şapte toate cetele s'au întrolcit, în vre-o 5 grădini, care unde era împărţită. În toată grădina avea să cânte un cor, cântece răsboinice pe melodii naţionale, şi avea să talmăcească rostul zilei, un orator de frunte. Așa se răspândesc ideile mari: prin ţăria vorbeii, ce răsună atâţător în ţăria sufletelor setoase de adevăr.

Toată lumea se imbulzea să o poată auzi mai de aproape...

S. C. D.

◆◆ SEGEDINUL E ORAŞ VESTIT ◆◆

Acolo se pot căpăta cele mai ieftine Oroloage şi bijuterii, mai ieftine de cât ori unde. Nu-i de lipsă să ne dăm bani în mâni străine. Cine vrea să se convingă depre toate acestea, să ceară un catalog mare ilustrat, ce se trimite gratuit, dela *Schöner Samu*, juvaergiu în Szeged. Acolo se capătă un orologiu de argint dela 5 floreni începând, inel de aur, cu 14 carat dela 2 fl. 50 cr. în sus, cercei de aur dela 1 fl. 50 în sus, lanţ (colier) aur 4 fl. 50 cr., un orologiu de nikel dela 2 fl. 50 cr. în sus, un vecker dela 1 fl. 50 în sus. Catalog gratuit şi franco.

— Părerea dv. este să intrăm și noi în această horă, așadar?

— Ori cine urmărește principii largi în politică, și nu se mărginește numai la o politică de zi, trebuie să fie de această părere. Dacă-i adevărat că viitorul este al socialismului, pentru noi acest adevărat este înzecat, se ridică la o putere de dogmă. *Înțeleg socialismul moderat*, cel posibil, Este doar evident, că internaționalismul în definitiv tocmai naționalismul îl propagă și întărește. Dar noi nu suntem obișnuiți a urmări o tactică mai subtilă și mai incurcată — noi mergem pe prea de-adreptul către țintă — cu capul de părete. Almintea de mult s'ar fi făcut internaționalizarea luptelor noastre.

— Prin internaționalism la naționalism. Imi însemn acest principiu.

— Nu principiu, ci tactică — grea de urmat și anevoie de înțeles pentru firea noastră puțin mlădioasă, dar admirabilă tactică. Fără de voie te-ai făcut și d-ta o dovadă a unei observații, ce am făcut de mult: *noi nu știm face deosebirea între principiu și tactică*, între scop și mijloace. Pe semne, ne lipsește simțul politic. Așa și în cazul de față, internaționalizarea, prin socialism, este numai o cale, foarte potrivită și sigură, pentru a ajunge la libertate națională, ceea ce, ca scop, pururea va trebui să avem în vedere.

— Va să zică o alianță nesinceră.

— A nu. Vezi doar că și programul nostru cuprinde mai multe puncte din programele socialiste, — firește mai pe ales. Și dacă voim ca țărâimea să rămână totdeauna cu întreg sufletul în mișcările naționaliste, la cari așa de frumos s'a angajat acum, — va trebui să ne îmbogățim programul încă și cu alte puncte economice și sociale. Mulțimile așteaptă rezultate pozitive, ușurarea nevoilor zilnice. Cu astfel de nădejdi și încredere ne-a trimis pe noi în parlament, jertfindu-și chiar și vieța. Adevărat, puține popoare vor mai fi ținând așa de cerbicos la însușirile lor de rassă, dar o luptă generală făgăduiește rezultate sigure dacă e purtată nu numai pe teren spiritual, ci mai cu seamă pe teren economic. Legea intensității se manifestă și aci. Întâi trebuie ridicată, adecă pusă în vedere realizarea necesităților de ordin economic, mai intensive, și pe urmă, satisfăcute fiind acestea, necesitățile spirituale vor stăpâni cu toată puterea.

— Dar, ce este de făcut acum în practică?

— La o alianță ori chiar fuziune cu socialiștii deocamdată nu ne putem gândi. Socialismul din Ungaria, în situația lui actuală, nu ne oferă destule garanții. Avem însă de a merge *paralel* cu ei. — O știi, dacă nu am dus la extrem lupta parlamentară în contra proiectului școlar, pe lângă alte motive este și acela, că ne rezervăm puterea pe când va fi prezentat proiectul pentru sufragiul universal. Dacă acestea se realizează, putem ușor împiedeca executarea tuturor legilor de felul celei prezentate de Apponyi. Și dacă sufragiul universal încă tot mai întârzie, și anul acesta, nu ne rămâne, decât să forțăm depunerea proiectului prin obstruarea contingentului și bugetului. În acelaș timp vom avea să pornim cele mai largi și hotărâte adunări populare, în chestia asta, paralel cu socialiștii. Totodată va trebui să luăm cât mai mulți și cât mai energic, cuvântul, la toate legile de caracter social, bunăoară a lui Darányi. Nu-i iertat să lăsăm a se adevăra învinuirea, că noi numai rufele noastre le spălăm.

— Imi dați voie să fac o concluzie din vorbile ce a-ți spus până aci? După schițarea ideii, să fixăm și persoana. Dacă naționalismul este așa, atunci naționalistul trebuie să fie un om democrat, de cinstite și de muncă.

— Da.

S. C. D.

Raportul inspectorului școlar Vasady.

— Terorismul din Bihor. —

Lăsăm să urmeze aici lista cântecelor incriminate de inspectorul școlar din Bihor, care tinde să ajungă la nemurire pentru meritele ce și le-a câștigat prin ancheta sa. Iată cântecele agitatorice:

1. Deșteaptăte române.
2. Marșul lui Iancu.
3. Hora unirei.
4. Trei culori.
5. Marșul anului 1848.
6. Ah sabia lui Traian.
7. Marș român.
8. Calcă române, plin de mândrie, și
9. *Imnul împărătesc*.

Afară de acestea mai e incriminată »Cartea de religie pentru școalele populare« a dlui Dr. P. Barbu.

Aceste cântece, precum și cartea dlui Barbu, sunt însoțite de un comentariu arhișovinist. Așa spre pildă Vasady spune, că »Hora unirei« pretinde, ca în țara aceasta să nu mai rămână decât români.

Toate ca toate, dar Viena are acum prilej să se convingă, că traducerea românească a lui »Gottenthalte« învoalvă agitație și trebuie pedepsită.

Dela frați.

Românii din Bucovina în fața alegerilor.

La 14 Maiu vor avea loc în Austria alegerile generale, pentru prima oară pe baza votului universal. Cu această ocazie toate partidele se silesc să câștige cât mai multe locuri, căci lupta de acuma va fi unitatea de măsură pentru vitalitatea partidelor.

Românii bucovineni se împart în două partide; naționaliștii, numiți apărăriști după ziarul lor »Apărarea Națională«, și democrații sau onciuliștii după numele celui mai capabil între ei, dl Aurel Onciul. Primii sunt mai tari la orașe, democrații mai tari la sate.

Până în ultimul timp puterea o aveau democrații. Șeful lor, Onciul, este unul dintre oamenii cei mai capabili ai Bucovinei și a știut să și facă un nume foarte bun chiar și în parlamentul din Viena. El a depus o activitate foarte rodnică spre binele țărănilor și și-a câștigat devotamentul tuturor învățătorilor cărora le-a îmbunătățit soarta.

Pentruca să ajungă însă la acest rezultat, partidul democrat român s'a aliat cu partidele democrate ale rutenilor, evreilor, germanilor, polonilor, formând astfel majoritatea în dieta din Cernăuți. Acum câțiva ani toată lumea era unanimă în a recunoaște bunele roade aduse de activitatea democraților și numai câțiva naționaliști infocați din orașe, mai ales profesorii, erau contra coaliției cu celelalte națiuni.

În curînd însă a început să se observe că Onciul interesându-se prea puțin de chestiile pur naționale românești, — celelalte națiuni tot câștigau teren pe socoteala românilor. Așa, că unde înainte românii aveau 7 mandate în consiliul comunal din Cernăuți, la ultimele alegeri n'au putut obține decât 5.

Lucrul acesta a făcut ca partidul național să crească într'una, având ca temă antirutenismul și antisemitismul, deoarece principala acuzare ce se aducea lui Onciul, era alianța cu rutenii și cu evreii.

Rezultatul acesteia a fost că rutenii, evreii și germanii au văzut că Onciul și-a pierdut atotputernicia și că alianță cu el le-ar fi de puțin folos, deoarece el e tare la țară, unde nu sunt decât români. În schimb apărăriștii fiind mai tari la orașe, unde românii formează minorități neprezentate în parlament, așa că trebuie să și dea voturile pentru candidații acelor națiuni, pentru o

alianță. Cum și apărăriștii aveau nevoie de aliați pentru a putea bate pe democrați, ei s'au unit cu celelalte popoare; mai ales cu evreii au făcut o alianță complectă pentru toate locurile.

Vedem deci că deodată lucrurile s'au schimbat. Naționaliștii români sunt aliații evreilor, rutenilor și germanilor liberali în alegeri, iar democrații au rămas numai cu germanii naționaliști (antisemiți) și prin urmare atacă pe evrei, făcându-și capital electoral până și din răscoalele din România.

În ce privește organizarea electorală a Bucovinei, această provincie trimite în parlamentul central din Viena 14 deputați, dintre cari 5 români, 5 ruteni și 4 germani, împărțiți astfel, ca să fie 2 creștini și 2 evrei.

*

Pentru cele 5 cercuri românești sunt următoarele candidaturi:

1. Suceava, județul fără capitală: Baron Hurmuzachi, fără contra-candidat, din partea ambelor partide.

2. Rădăuți de asemenea fără capitală: Siminovic apărărișt și Aurel Onciul, șeful democraților.

3) Storocinăț-Boian: Cuparencu democrat, și Isopescu-Grecul, apărărișt.

4) Gura-Humora: Aurel Onciul și Dori Popovici, șeful naționaliștilor.

5) Câmpulung: Onciul, Stefanelli naționalist și contele Bellegarde, german, fost prefect al județului.

Dupăcum se vede, Aurel Onciul se simte cam slab, căci altfel n'ar candida în 3 cercuri, din 5. Se crede, că el va cădea în toate trei cercurile; partizanul său Cuparencu are șansă însă la Storocinăț.

În județul Câmpulung o să fie probabil balotaj, care în Austria nu poate avea loc decât între cei doi candidați, cari au avut la alegerea principală voturi mai multe. Dacă balotajul va avea loc între cei doi români, amicii contelui Bellegarde vor vota cu naționalistul Ștefanelli; dacă va avea loc între un român și Bellegarde, partizanii românului rămas pe din afară vor vota cu Bellegarde, căci se știe că ura e întotdeauna mai mare între frați.

Rămâne deci ca probabil, că va reuși ori Ștefanelli ori Bellegarde.

Acesta din urmă ca prefect al județului a lăsat neuitate simpatii prin pârîntea administrație și bunăvoință față de țărani. El vorbește bine românește și a declarat că dacă reușește și va fi solicitat să se alipească clubului român, o va face.

În Cernăuți-vest candidează: 1. Dr. Wender evreu democrat (partidul Straucher) sprijinit de ruteni și poloni.

2. George Voicu »român onciulist«, care va fi sprijinit și de românii apărăriști.

3. Dr. Billig, evreu independist.

4. Dr. Scharitzer, german naționalist.

5. Grigorovici, socialist (român).

Aci e probabil un balotaj între Wender și unul din ceilalți. În acest caz el are asigurate voturile românilor, deoarece Voicu nu va putea ajunge la balotaj și candidează numai ca să numere voturile românilor. Prin urmare reușita lui Wender e aproape sigură; numai în caz că ar veni în balotaj cu Billig ar fi în pericol, deoarece acesta va căpăta voturile socialiștilor, cu cari simpatizează.

Mai rămân cele două cercuri ale germanilor creștini. În Suceava-Rădăuți-Siret candidează: 1) dr. Skedl, german liberal filosemit, sprijinit de evrei și de românii naționaliști, 2) dr. Lueger, primarul Vienei, care a fost proclamat candidat fără știrea lui și 3) socialiștii vor să opuiască lui Lueger candidatura fruntașului socialist Pernerstorfer din Viena.

Reușita lui Skedl e sigură.

În cercul rural german românii joacă un mare rol, deoarece formează 23 la sută din numărul

Înainte de dejun,
dacă beai un jumătate
de pocai de apă amară

Igmândi

alui **Schmidthauer**, stomacul neregulat îi aduce în ordinu în decurs de 2-3 ore.

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac intestine, și de sânge tot așa contra îngrășării, contra trohnei, respirării grele, gălbenare, umflarea ficatului și fierei, diabetă, vână de aur, podagră, reumă și multe boale interne. Comandă se pot face la Schmidthauer Lajos, farmacist în Komárom. Se capătă în fie-care farmacie mai bună și prăvălie de coloniale. Prețul unei sticle mici 30 fil., mari: 50 să nu se confunde cu alta apă amară.

votanților. Fiindcă numai țărani sunt partizani ai lui Onciul, așa că se poate să reușească Widmann.

Un fapt ciudat e că doctorul Lueger nu va avea aproape nici un vot românesc, deoarece în orașele Suceava, Siret, Rădăuți nu sunt onculești mai deloc, iar apărăriștii sprijină pe Skedl, german liberal.

După părerea unui naționalist bucovinean în Bucovina vor reuși următorii candidați:

Cercurile românești: Harmuzachi, Simionovici, Dori Popovici, Cuparencu, Pellegarde (pentru ultimele două locuri cu mai puțină probabilitate Isopescu, Grecul și Ștefanelli).

Cercurile rutene: Coco Wassilko, Lucasievici, Spânul, Semaca, Pihuleac.

Cercurile germano-creștine: Keschman și Skedl.
Cercurile evreești: Straucher și Wender.

Din România.

Onomastica M. S. Reginei. Marți, 24 Aprilie v. fiind aniversarea zilei onomastice a M. S. Reginei și a A. S. R. Principesei Elisabeta, la palat, Majestatele Lor au primit felicitările domnilor membri ai conziliului de miniștri, în numele cărora dl D. Sturdza a adresat Majestatei Sale Reginei următoarea adresă de felicitare:

Doamnă,

Astfel e clădită vieța pământească, că pășesc prin ea nedespărțite veselia și necazurile, amândouă menite a întări sufletele și a le împinge spre muncă tot mai înălțătoare, tot mai roditoare.

Serbăm de astădată ziua onomastică a Majestatei Voastre în timpuri de grele suferinți și de mari îngrijiri. Le îndurăm însă cu liniște, căci avem un punct de rezam puternic când îndreptăm ochii spre Palatul Regal. Atunci inimile noastre se încălzesc și uităm de griji și de nevoi, căci știm că acolo veghiaza ochiul pătrunzător și ne-adormit al Regelui și privirea lină și mângâitoare a Reginei. Atunci iasă mai tare la iveală legătura cea temeinică și tare dintre Dinastie și Patrie și se vedește la lumina zilei înțelepciunea celor bătrâni, cari au muncit la întemeierea acelei legături.

În asemenea momente privirea dulce a Reginei se revarsă ca un balsam care vindecă toată durerea și șterge toată suferința. În asemenea momente un singur glas răsună în țară.

Să trăiască Regina noastră! Să trăiască Regele nostru! Să trăiască ani mulți, ca suferințele să înceteze și veselia să învieze din nou munca poporului român!

Majestatea Sa Regina a binevoit a exprima vtile Sale mulțumiri pentru călduroasele urări ce l-se aduc cu această ocaziune.

Majestatea Sa a primit apoi felicitările d-lui prefect al poliției Capitalei și în urmă ale Caselor civile și militare.

Dizolvarea Corpurilor Legiuitoare. Joi la orele 12 Corpurile Legiuitoare au fost convocate în sesiune extraordinară. În sala Adunării Deputaților au luat loc d-nii senatori și deputați. Pe banca ministerială se aflau d-nii miniștrii, afară de dl Sp. Haret, ministrul instrucției publice.

Ședința s'a deschis la ora fixată, sub președinția d lui C. Cantacuzino-Paşcanu, președintele Camerei.

Dl Dim. Sturdza, președintele consiliului de miniștri, în numele M. Sale Regelui, a dat citire Mesagiului Regal pentru dizolvarea Corpurilor Legiuitoare.

D-sa a depus apoi pe biroul Adunării, Decretul Regal pentru convocarea colegiilor electorale cari să procedă la noile alegeri. Textul ambelor documente l'am publicat deja.

Reforma presei.

— Ziua a treia: —

Ieri d. a. s'a continuat discuția în ancheta, convocată de ministrul justiției în chestia reformei legii de presă. De astădată au fost de față numai 30 persoane. Au vorbit cinci inși.

Redactorul *Szemecz* arată, că din presa maghiară a dispărut năzuința după dreptate. Ziariștica nu e altceva decât o întreprindere comercială. Felicită guvernul, că voiește se readucă ziaristica la chemarea ei nobilă. Libertatea presei trebuie asigurată nu numai în contra procuraturii, dar și în contra socialiștilor. E de părere, că ziarele, cari publică articole periculoase pentru stat și pentru ordinea socială, să fie confiscate pe un anume timp. Curțile cu jurați să judece numai în delictele contra ordinii de drept a statului.

Deputatul *Halász* pretinde ștergerea articolelor din lege referitori la confiscare. Sistemul de azi al responsabilității e foarte corect. Nu e de acceptat ca și presa să fie pusă sub responsabilitatea dreptului penal general.

Ziaristul *Seffer* vorbește în contra cauțiunii și în interesul asigurării libertății colportajului.

Vázsonyi spune, că la noi legile apără cu mult mai bine vieța familiară și cinstea femeii, decât ori-unde. Legile noastre provăd pedepse destul de aspre pentru delictele de presă.

Curentul în contra presei a pornit din parlament. Oamenii din parlament își știu aservi presa; iar dacă aceasta își are părerea proprie, atunci ajunge în conflict cu oamenii parlamentului. Nu e pentru reforma presei, căci pentru micile abuzuri sunt provăzute represalii suficiente în sistemul de drept actual. E însă corectă constrângerea spre îndreptare. Sistemul de »strohmani« nu-l desaprobă. Prin reformă se intenționează împiedecarea ridicării prin presă a claselor de jos. În interesul libertății presei trebuie asigurată independența juzilor și a procurorilor, până atunci trebuie eschisă confiscarea anticipată.

Deputatul *Simonyi Semadam* predinde sistem nou de presă, nu numai reformă, ca astfel presa să nu fie refugiu al mișelilor.

Vázsonyi intrerupe: Camera e adevăratul refugiu.

Simonyi: Vorbește în termeni aprinși în contra presei. E pentru confiscare. Termină: Țara nu s'ar nimici, dacă 2 zile n'ar apărea ziarele.

Intreruperi: Și pe timpul luptei naționale?

Simonyi: Nici atunci n'au mântuit ziarele constituția, ci simțul religios al regelui. Înzădar: jurământul regesc e singura garanție constituțională.

Proxima conferință va avea loc Luni.

Românii dela muntele Athos.

Sub titlul de mai sus, *Arhimandritul Nifon*, superiorul mănăstirii Sinaia (România) a scos o broșură foarte interesantă. P. S. Sa arată că numărul românilor cari locuiesc în mănăstirile și schiturile după muntele Athos, trece de 600 ceeace ar trebui să ne indemne să dăm mai multă atențiune acestei populațiuni.

Iată și cele mai însemnate locașuri sfinte în cari se adăpostesc frații noștri dela Sfântul Munte.

De mănăstirea Iviru, țin: chilia părintelui Zosima, numită în vechime schitul Megula, cu 4 părinți basarabeni, chilia părintelui Isaia, cu 4 părinți români transilvăneni, chilia părintelui Roman cu trei români din regat.

Din mănăstirea Cotlomușul țin chilia părintelui Ioachim, cu părinți români basarabeni.

De mănăstirea Pantocratul țin chilia părintelui Gherasim cu 5 părinți transilvăneni, coliba părintelui Ilie cu 4 români transilvăneni.

De mănăstirea Vatopedi țin chilia părintelui Theodosie cu 6 părinți transilvăneni, chilia părintelui Ilie Chulciu cu 8 părinți basarabeni, chilia părintelui Gavril cu 4 români din regat, chilia părintelui Calist cu 6 părinți români, chilia părintelui Misail cu trei părinți români din regat.

De mănăstirea Vatopedul țin chilia părintelui Cosma cu 3 părinți basarabeni, coliba părintelui Nicodim cu 2 părinți români din regat, sihăstria Calimița 12 sihaștri, chilia părintelui Ghemnase cu 3 părinți români din regat.

De Mănăstirea Xeropotamu țin chilia părintelui Gherasim cu 6 români basarabeni.

De mănăstirea Grigoriu, țin chilia părintelui Maxim, cu 4 părinți basarabeni.

De mănăstirea Simon-Petru, țin: chilia părintelui Sava, cu 4 români din regat, chilia părintelui Sava, 4 părinți, români macedoneni.

De mănăstirea Dionisiu, țin chilia părintelui Serafim, cu 4 părinți români basarabeni.

De mănăstirea Sfântul Pavel țin schitul românesc Lacu, cu biserica sobornicească »Sf. marele mucenic Dimitrie«, compus din 40 chilii, parte cu biserică și parte fără biserică.

În chiliile schitului Lacul, locuiesc o sută cincizeci de părinți, români din toate statele.

Deși numărul românilor cari locuiesc la muntele Athos, e, cum am arătat, destul de mare, totuși în sfatul monahicesc, cu reședința în mănăstirea Careia, românii n'au nici un reprezentant.

Și să nu se creadă că în acest chinon, (sfatul monahicesc) nu există, în afară de greci, ruși, sârbi și bulgari, deci reprezentanți ai tuturor statelor ortodoxe.

Cu toate drepturile vechi, pe cari le au, românii n'au un reprezentant în acest sfat, sunt așadar ca niște străini între străini!

În această privință, comunitatea schitului român Prodromul a întocmit acum câțiva ani un important memoriu, pe care l-a înaintat guvernul român să intervină pentru a pune capăt acestei intolerabile stări de lucruri.

În acest memoriu se arătau legăturile străvechi care leagă multe mănăstiri după muntele Athos cu țara noastră. Mulți domnitori români, ca Neagoe Basarab, Ștefan-cel-mare și număroși boieri români se prenumără printre cetitorii așezămintelor religioase după Sfântul Munte.

În asemenea condițiuni, lipsiți de libertate în mișcările lor culturale și împiedicați, mai ales în nizuințele lor naționale, călugării români trăiesc în Sfântul Munte, ca un simplu element tolerat.

Glasul lor nu e auzit, dreptate nu capătă, sunt foarte săraci, ajutoare din țară nu li-se trimit, afară de rare excepțiuni.

Chiliile și schiturile, cu bisericile românești, în cari răsună dulce limba românească, au aspectul unor locuri învechite și neîngrijite.

Astăzi populațiunea monahală a muntelui Athos, e de 10.000 suflete.

Dintre cele 20 mănăstiri mari, St. Panteleimon este rusească și ca multe alte schituri rusești, pare a fi un adevărat oraș, prin numărul locuitorilor și prin mărimea și bogăția bisericilor și a edificiilor. Chilindarul este proprietate sârbească iar Zograful este a bulgarilor.

P. S. Sa Arhimandritul Nifon, din a cărui lucrare am împrumutat datele de mai sus, încheie cu următorul călduros apel, pe care credem ni merit a-l reproduce:

»Numai românii, cu tot dreptul de veche citorie, nu s'au învrednicit să aibă propria lor mănăstire liberă, de care în muntele Athos se leagă felurite privilegii și prerogative.

»Credem a fi timpul nimerit acum, în împrejurările de față ca guvernul țării noastre, cum și toți oamenii de bine, să-și arunce privirea către muntele Athos, știut fiind că acolo avem o colonie destul de număroasă, formată de mult și drepturi foarte vechi nereclamate până acum«.

La boala «VÂNĂ de AUR», diabetă și intestine indispensabil pentru leuze și copii în fașe. Tot omul lubitor de curățenie indispensabil trebuie să întrebunțeze medicamentul «ZERO», căci prin el dobândești o dispoziție plăcută și folositoare.

Impiedecă ori-ce infecție și zgăriere.

La întrebunțare e mai ieftin decât hârtia. Ori unde se poate căpăta.

„ZERO“ e fabricament de vată, brevetat.
BUDAPEST VII. — Strada ROZSA 45.

Telefon 87-52.

Telefon 87-52

Din străinătate.

Rusia.

Răscoală în Basarabia. În Basarabia a izbucnit o sângeroasă răscoală de țărani. Au fost trimise două regimente de dragoni pentru restabilirea ordinii. În guvernământul Rezan țărani au dat foc castelelor și urmăresc pe proprietarii de pământ.

200 socialiști ruși au sosit aseară în Londra, ca să țină acolo congres. Intre ei sunt și 6 deputați ai dumei.

Italia.

Armata italiană. Ziarul »Vita« scrie următoarele: Budgetul militar îl urcăm an de an, fără ca armata să ne fie mai bună. Avem mai multe arsenale, decât cea mai mare putere armată, și cu toate astea armele le comandăm în străinătate. Oficieri învățați studiază de ani de zile cum s'ar face frontierele noastre, ca să nu poată fi pătrunse și totuși în cea mai mare parte granițele ne sunt neapărate. Autoritățile militare urgitează în continuu reforme și nici una nu se realizează.

Francia.

Pichon, ministrul externelor, intenționează, să călătorească la Londra, ca să confereze cu ministrul de externe englez Grey chestii politice.

India.

Răscoala. »Daily Express« are următoarele informații referitoare la răscoala din India: Din Bengalia sosesc mereu știri, că agitația indigenilor crește în continuu. În Bengalia ostică a izbucnit răscoala. Comunele sunt jefuite de mii de tâlhari indieni și mohamedani. Aceștia aprind șiucid. Au fost arestați 37 agitatori. Guvernul a luat măsuri aspre pentru a suprima răscoala, dar în Bengalia ostică se împărțesc mereu tipărituri revoluționare. Participarea mohamedanilor la răscoală e dovadă, că răscoala e îndreptată în contra dominațiunii engleze.

»Standard« are informațiunea, că în Calcuta se desaprobă măsurile luate de guvern pentru suprimarea răscoalei, ca nepractice. Dimpotrivă ele măresc agitația.

America.

Intre Mexico și Guatemala, conform informațiunilor ultime, s'a aplanat conflictul ivit.

Marocco.

»Național Zeitung« primește, în urma asasinării d-rului Mauchamp, următoarele informații dela un cunoscător al stărilor marocane și care stă în relații bune cu colonia germană din Tanger — informații în cari apar într-o lumină deosebită ultimele evenimente din Maroco.

Pe baza experiențelor de până acum și până la o altă confirmare, știrile franceze din Marocco asupra amănuntelor nenorocirii regretabile din Marakes trebuie să fie primite cu mare rezervă. Acum câteva luni se lățise din Marakes în toate ziarele știrea că dirigintele poștal german a fost asasinat de către indigeni. Abia după mai multe săptămâni s'a stabilit neexactitatea acestei

afirmări. Din partea francezilor se încercase în Marakes a îndemna pe toți europenii ca să subscrie o reclamație plină de date inexacte asupra siguranței din Marakes. Firmele germane și engleze au refuzat, sub cuvânt că faptele ar fi neadevărate.

E interesantă atitudinea reciprocă a Germaniei și Franței față de un caz analog ca al d-rului Mauchamp. Acum trei ani a fost împușcat în Fez literatul și lingvistul german dr. Genthe. Urmarea a fost o simplă scuză a Magzenului, un monument în Larache pentru cel ucis, pedepsirea asasinilor și 20.000 de mărci despăgubire. Dr. Genthe nu ațâțase în nici un chip populația; din contră, era iubit de toți. Singura lui greșală a fost lipsa de prevedere, plecând călare din Fez prin împrejurimea, care părea cu totul liniștită.

Pierderea unui învățat distins, ale cărui scrieri asupra Marocului sunt cele mai bune din câte s'au publicat vreodată asupra acestei țări, a fost mare pentru Germania, și chestia civilizării Marocului a fost desigur de aceeaș valoare cași a d-rului Mauchamp pentru Franța. Intre amândoi era numai o deosebire esențială și anume: dr. Genthe se ocupa exclusiv cu lucrări științifice, pe când dr. Mauchamp își întrebuintă cea mai mare parte a timpului său în atacarea directă a arabilor și a guvernului marocan, ceea ce a făcut să fie urgisit de toată populația indigenă din Marakes. Articolele sale, publicate în »Depeche Marocaine« erau asmuțitoare și agresive. Ele erau ofenzatoare pentru locuitorii unei țări independente, mai cu seamă în Marakes, — unde se aflau puțini europeni printre populația curat indigenă.

Dar deși Mauchamp zgândărise la extrem populația și se purta foarte neprevăzător și fără tact, negreșit că nu era drept să fie omorât; de aceea toată lumea e de acord că Franța trebuie să capete satisfacție. Decât pretenția francezilor e exagerată și nu e în proporție cu vina Magzenului în această afacere. Dacă sultanul ar fi refuzat să facă ceva pentru apărarea europenilor; dacă n'ar fi acordat despăgubirea cerută și n'ar fi făgăduit pedepsirea asasinilor, nimeni n'ar fi criticat pe francezi dacă ar fi luat cele mai aspre măsuri.

Când dr. Mauchamp a venit la Marakes, a găsit acolo un concurent, care avea ca clienți cercurile guvernamentale, un dr. Holzmann, a cărui familie e din Polonia rusească. Obișnuita tactică franceză s'a urmat și în cazul acesta. Dr. Mauchamp care-și întrebuintă cea mai mare parte a timpului ca agent provocător, spre a masca aceasta învinuia pe concurentul său de uneltiri politice și încerca să-l discrediteze în orice chip, prin articole publicate prin ziare — cu scopul de a-i lua clienții. Firmele germane n'au luat parte în nici un chip la această luptă de interese pur personale, ce se ducea, pe lângă aceasta, cu mijloace perfide; ele observau însă, cu îngrijire pentru propria lor viață, impopularitatea crescândă a d-rului Mauchamp în Marakes și o regretau foarte mult, în interesul siguranței tuturor europenilor.

Toți cunoscătorii țării preziseseră de mult că dr-ul Mauchamp va avea un sfârșit tragic. Când acesta ridică pe casa sa steagul alb, ce nu e îngăduit să fâlfaie decât pe moschee, mulțimea consideră aceasta ca un sacrilegiu, omorî pe doctor și-i dărîmă casa.

Dacă n'au căzut toți europenii jertfe ale fanatismului ce se deslănțui atunci, se datorește intervenției energice a autorităților marocane, a căror pedepsire exemplară o cer acum francezii. Guvernatorul și-a pus propria-i casă la dispoziție, până la potolirea furiei poporului; înaintea casei fiecărui european au fost postați atâția soldați câți credea el că sunt deajuns spre a-l apăra. Autoritățile s'au grăbit să-și exprime părerea de nou pentru nenorocirea întâmplată și să declare că sunt gata a da orice satisfacție potrivită.

Englezul asmuță, ca de obicei, căci ar fi bucuroși dacă francezii din Marocco ar scoate castanele din foc. Se repetă și azi același spectacol, că tot ce fac francezii e drept, iar ce fac marocanii, nedrept. Fi-rește că toți europenii compătimesc adânc pe asasinat și pe familia lui, recunoscând valoarea lui științifică. Să se reamintească însă ce a făcut Franța când Germania a suferit, prin asasinarea dr-ului Genthe, o pierdere egală, și să se compare despăgubirea cerută pentru dr. Genthe, cu pretențiile nemăsurate ale francezilor.

Prejudecăți în chestia agrară.

Politica e o artă și în oarecare măsură și o știință. Artistul are de scop să realizeze frumosul; omul politic are drept țintă să aducă la deplina sa întocmire statul, ca cea mai dreaptă și mai roditoare cumpănire a intereselor omenești. Dar fiindcă această cumpănire nu e niciodată desăvârșită și statornică, omul politic, în deosebire de artist, nu-și poate vedea visul cu ochii. Lucrând în prezent, el știe că hotărîtor pentru dânsul e singur viitorul. Prin urmare, cu drept cuvânt, politica se poate numi »arta lucrurilor veșnic neisprăvite«.

Așa fiind, știință și artă tot deodată (ba încă așa de grea, încât artiștii politici: Pericles, Caesar, Cromwel, Cavour, Bismark... sunt mai rari decât orice altă categorie de artiști), e de mirare, cum noțiunea politicii a ajuns așa de înjosită în cugetul poporului nostru. Acum vre-o 20 de ani, un scriitor de mare talent a pus pe scenă o parte din latura ridicolă a vieții noastre constituționale, așa cum ea s'a resfrânt în mintea mulțimei dela orașe, »Sufragi-ul universale« a rămas tipic.

Dar, cu toată satira, răul n'a scăzut, ci a crescut, întinzându-se mai în urmă și asupra populației rurale. Unui viclean și necinstit, țaranul îi spunea înainte de vreme, că »nu-i om de treabă«; că umblă »cu politică«. Vieța unei primării de stat (jalbe, alegeri, ciocnirea dintre »partide« etc.) ar fi pentru un nou artist un nesecat izvor de satiră. — Rătăcirea a crescut așa dar, în loc să fi scăzut, iar urmarea a fost un sincer dispreț revărsat asupra ideii de politică și chiar asupra ideii de stat.

S'ar fi convenit deci să se fi încercat, măcar din partea capetelor eminente, o reacțiune mai simțită pentru reabilitarea cel puțin teoretică a conceptului de stat și politică. Ar fi fost de cel mai înalt interes educativ, să se fi știut clar, măcar de generația mai tină: ce e politică, ce e un »stat de oameni« și ce sunt »oamenii de stat«.

Tratarea prin urmare a unor astfel de teme, într-o revistă ca aceasta, va contribui, sper, nu numai la aflarea adevărului și înfăptuirea lui — scopul ultim al celui ce lucrează pentru stat — dar va înlesni și reabilitarea ideii de politică, înseninând în acelaș timp atmosfera discuțiilor dintre partidele noastre, nu încă destul de organic constituite.

Aiurea »Politica« este ca și Arheologia, Finanțele, Dreptul constituțional... și alte discipline, obiectul unui curs de universitate. De catedra lui Treitschke, la Berlin, studenții se țineau cu amândouă mâinile, spre a nu fi împinși înlături de cei ce veneau mai târziu. La noi, un astfel de curs ar fi foarte problematic. Arheologia poate face ori și ce arheolog; Drept constituțional orice jurist; Finanțe de asemenea... Pentru

cu simpatia și antipatia, întocmai ca și o problemă de aritmetică.

Rousseau își închipuia — de unde își va fi închipuit — că omul este »din naștere bun«. De aci robinsonada faimosului său Emile; de aci eremitașul... de aci lauda nemăsurată a satelor, a P. Roșii etc.

De atunci și până azi, noi am învățat însă ceva. Știm că într'un timp dat, o societate, ca și un individ, trăiește cu aduceri aminte despre timpuri mai vechi. Noi românii bunăoară — mai ales cei dela țară — cu fiecare act de naștere al copiilor noștri, reîncepem o viață rămasă în urmă cu câteva sute de ani. Englezii, francezii, germanii etc. aproape au uitat pe părinții lor de acum 5—600 de ani. Noi ne putem aduce aminte mai în toate zilele de strămoșii noștri din vremea lui Dragoș cel venit din Maramurăș, căci prea puțin ne deosebim de ei. Doar bourii s'au stins cu totul...

Timpurile sunt noi, ce-i drept, dar noi suntem în parte cei vechi. — Aci e miezul problemei.

Când până și țărani cu pământ sunt secerăți de boli; când gospodăria, plantele și animalele domestice sunt tot cele de acum 4—500 de ani (plus porumbul care din punct de vedere igienic, a ajuns o pacoste); când găsești grădini fără pomi și știi că această greutate e deslegată din perioada neolitică și până azi punând numai un sâmbure în pământ! Când vezi că simțul de prevedere n'a înaintat măcar cu un pas pe fiecare generație... atunci, pentru orice om de bun simț, cea dintâi lipsă (cel puțin în unele părți) nu e a pământului, ci a educației acestui inteligent, dar foarte păraginit popor.

Dela Ștefan-cel-mare și până azi, viața noastră ca neam s'a depănat o bună parte din timp în deșert. Vasile Lupu, Matei Basarab, Brâncoveanu și alții au căutat să prindă firul, dar l-au scăpat repede dintre degete și nici până azi nu l'am prins deabinele și nu-l urzیم cu desăvârșită rânduială.

E deci la mijloc o problemă de dezvoltare istorică, în afară de care, orice judecată asupra satelor noastre e pripită și orice planuire politică e lipsită de senz. De acest adevăr ar trebui să se pătrundă cât mai bine ceice năpădesc pe țaran numai cu vorbe de laudă, afirmând că toate neajunsurile sale vin numai din lipsa de pământ.

De acest adevăr ar trebui să se pătrundă însă și proprietarii, căci se aplică și la ei aproape tot așa de bine. Ceeace am zis de țaranul cu pământ față cu cel codaș, o putem spune și despre proprietar față de țaran. Agricultura proprietății mari e și ea calitativ mai mult o agricultură »țărănească«. O singură dovadă: pe când în Anglia, din secolul XIII și până azi, boul a ajuns de trei-ori mai greu, iar oia dă de trei-ori mai multă lână, la noi, deosebirea între țaran și proprietar e adesea numai în numărul vitelor tot așa de slabe la unul ca și la celalalt. Excepțiile sunt prea mici.

Problema agrară este deci — chiar și pentru proprietar — în buna parte o chestie de cultură. Dar, dacă am atras atenția asupra cultivei pentru a alungă din mintea sătenilor prejudecata că singur pământul îi poate mântui de năcăzuri, trebuie să recunoaștem că în multe părți e și o chestie de repartizare. Această trebuie să o spunem proprietarilor silindu-ne, pe cât ne va fi posibil, să alungăm din sufletul lor o altă prejudecată tot așa de vătămătoare, ca aceea apasă pe țărani.

Aceasta va formă obiectul unei cercetări în numărul următor.

(Conv. Lit.)

S. Mehedinți.

Felurime.

Mormântul adevărat a lui Iisus. Majorul englez Sir Charles Wilson a dovedit, că mormântul, în care a fost îngropat Iisus, a fost — nu unde este acum biserica sfântului mormânt, ci — afară de oraș, lângă Bab-el-Amud, afară de mormântul lui Iosif din Arimateia, nu departe de peștera lui Ieremia, într'o grădină la poalele unui

1) Interesanta lucrare »Pământul, sătenii și stăpânii« de dl R. Rosetti arată de altfel ori și cui, de ce mare consecvență a fost dela 1832 încoace mersul împărțirii pământului. Pe de altă parte, situația ceva mai bună a satelor de răzeși și moșneni dovedește că pământul este și el un factor educativ, civilizator, de cea mai mare însemnătate, — chiar și când nu e lucrat cu îngrijire.

deal în formă de tivă de om, deci care ar fi dealul Golgota, căci pe evreește »golgota« e tivă sau craniu (căpătină). Comitetul de cercetări, din care fac parte o mulțime de oameni învățați, între cari arhiepiscopul de Cantenburg și episcopii din Ripon, Cashel, Salisbury și Durham, a și cumpărat locul la 256.000 de lei. Se lucrează pentru a-i da cu totul înfățișarea ce o avea pe vremea răstignirii și a îngropării lui Iisus. Mormântul aflat — după cum se vede din cele de mai sus — se potrivește întru toate cu spusele evangheliei (Ioan 19, 41. 42.) De veacuri a stat acoperit cu o pătură groasă de pământ și nimeni n'a făcut acolo vre-o cercetare. Ba nici după 1867, când s'a dat de el nu i-s'a dat multă atențiune, până ce generalul Gordon a dat cu socoteala, că acela trebuie să fie mormântul lui Iisus.

Când l-au curățit, l-au aflat plin de oase de om până la tavan; numai la fund era o pătură de pământ groasă de 2 metri, în care nu erau de loc oase. Cunoscutul arheolog de Schick a dovedit, că mormântul e într'adevăr vechiu evreesc, boltit și că numai pe urmă l-au întrebuintat creștinii pentru a pune în groapa părăsită de multă vreme oasele morților desgropați.

Încăperea e înaltă de 7 picioare, lungă de 14½ și lată de 11. E săpată cu totul în stâncă și pe la mijloc o desparte în două o gâtuitură. Intrarea e pe la partea apuseană; în cea răsăriteană se află în părete o deschizătură în formă de ferestruie. Această deschizătură încă e o dovadă, că mormântul e în adevăr cel căutat. Evanghelistul Ioan istorisește (cap. 20, v. 3—8) lucruri, cari se pot pricepe numai ținând seamă de această ferestruie. Când Maria Magdalena aduse lui Simon Petru și celorlalți învățați vestea, că groapa e goală, atunci Petru și Ioan au alergat la mormânt, au privit înăuntru și au văzut giulgiurile zăcând, dar n'au intrat. Nici într'o groapă regulată și făcută ca de obicei nu s'ar fi putut vedea de afară locul unde se afla pus trupul; dar în aceasta groapă se putea vedea lesne chiar dela intrare, și Petru a trebuit să între chiar în groapă, ca să vadă că învăltoarea capului nu era lângă giulgiu, ci la o parte învăltoare. Afară de groapă în păretele stâncei se vede o adâncătură; e locul, de unde s'a tăiat piatra, pe care au rostogolit-o de au închis ușa mormântului.

»F. D.«

NOUȚĂȚI.

ARAD, 11 Mai n. 1907.

— Știri personale. P. S. Sa dl episcop Ioan I. Papp s'a înapoiat din Budapesta aseară la orele 7.

— P. C. Sa dl Roman R. Ciorogariu, directorul seminarului din loc, s'a înapoiat din Abazia, unde a petrecut vacanțele de Paști.

— Fondul preoțesc. Azi a avut loc adunarea generală a fondului preoțesc din dieceza Aradului sub prezidența P. S. Sale D-lui Episcop Ioan I. Papp, fiind de față Prea Cuv. Lor: Aug. Hamsea, Vasile Mangra, Roman R. Ciorogariu și reprezentanții tuturor protopopiatelor din dieceza.

După ce P. S. Sa D-nul episcop bineventează pe cei prezenți și declară adunarea generală de deschisă, se purcede la constituire, designându-se de notar I. Ștefănuși. Urmează raportul comisiunii despre gestiunea fondului în anul 1906.

După mai multe desbateri, cu deosebire în jurul prefacerii fondului preoțesc în fond de penziune, referitor la chestia ultimă se primește propunerea următoare: Adunarea generală ia la cunoștință elaboratul comisiunii de trei, pentru desbaterea lui specială și fixarea definitivă a textului. Roagă pe P. S. Sa să binevoiască a convoca pe toamnă adunarea generală extraordinară a fondului și textul astfel definitiv stabilit să se supună ambelor consistoare spre cenzurare. Vederea Ven. Consistor dimpreună cu proiectul se

vor pertracta în adunarea generală din viitor, iar apoi se va subșterne V. Sinod eparhial spre rezolvare competentă.

După desbaterea unor puncte de mai puțină însemnătate ale comisiunii de trei, P. S. Sa Dl Episcop mulțumind delegaților pentru interesul viu ce-l au în interesul fondului, ridică ședința la orele 1 și jumătate.

— Mâne, Duminecă la 4 ore după prânz va avea loc ședința publică a societății de lectură dela Institutul teologic-pedagogic din loc, iar seara la orele 8 se va ținea petrecerea cu dans, pe care tinerimea aradană o aranjează în sala cea mare dela »Crucea albă« în beneficiul bibliotecii seminarului. Prețul de intrare la petrecere: de persoană 2 cor., de familie 5.

— Nașterea moștenitorului de tron spaniol a produs mare bucurie în țeara întreagă și în același timp a mântuit țara de o revoluțiune. Precum se știe actualul rege era cea din urmă odraslă de parte bărbătească din familia de Bourbon. Cu moartea lui, în lipsă de moștenitor, carliștii cu drept ar fi putut avea pretenții la tron. Noul născut va primi în botez numele Alfons.

— Logodnă. Tinerul învățător Ioan Popoviciu (Cinteu) s'a logodit cu amabila d-șoară Cornelia Pelle, fiica învățătorului George Pelle din Poști.

— M. K. E. în Caransebeș. Ni se scriu următoarele: În fine și în Caransebeș și-a făcut cuib M. K. E. Dumineca trecută în adunarea gen. constituantă s'a ales comitetul acestei societăți maghiare. Numai doi români au fost aleși în acest comitet: dl Bordan, primarul orașului, ca vicepreședinte și dl Burdea, acest vestit român desinteresat, ca membru.

Va lucra acuma cu toată puterea M. K. E. în contra trădătorilor de patrie... Și nu-i va fi greu a cuceri terenul dorit. Dar e cunoscut faptul trist, că frecările odioase de societăți românești din Caransebeș au zădărnicit pe multă vreme orice nădejde a unirei elementelor astea centrifugate.

Nici Astra, nici Societatea pentru fond de teatru nu pot prinde rădăcina în ținutul foștilor granicieri. Dela cei din cârma dicesei în jos nime nu-și bate capul cum să molcomească spiritele agitate prin ura personală... Lucru firesc, că între astfel de împrejurări desolate, ajutat prin gimnaziul nou, Kulturgyletul cu puțină trudă va dărâma acest centru cultural al nostru care de prezent este atât de nefericit și demn de compătimit. 9 Mai 1907 n. — R. —

— Tren electric între Viena și Budapesta. O societate americană »International Railway Compagny« voinște să construiască un tren electric între Viena și Budapesta. În Budapesta trenul ar ajunge până în centrul orașului pe sub pământ, iar până la Budapesta ar trece prin orașele: Pojon, Comorn, Strigoni și Vișegrad. În fiecare oră ar plecă câte un tren. Societatea americană a făcut deja pașii necesari la ministrul de comerț. Planul e primit cu simpatie. Ce va fi cu trenul electric dintre Viena și Pojon, care a procurat atât sânge rău?

— Regele Portugaliei va cercetă în Mai anul viitor pe președintele Braziliei.

— Moștele cu meșteșug se descopăr în fiecare zi. După cea dela Dobrișin în scurtă vreme a fost prinsă cu ocau mică una la Budapesta. Acum a fost aflată la Bpesta, Seligman Cecilia, din a cărei vină a murit o cusătoreasă de 29 ani. Făcându-se perchiziție domiciliară la Seligman C. s'au aflat 8 mii de coroane bani gata și-i mergea bine de tot.

— Roosevelt, președintele Statelor-Unite a pușcat la țântă din o depărtare de 824 km. Mînea aceasta s'a întâmplat în următorul mod: Societatea de tir din Charlestown a invitat pe președintele la serbarea ei. Acesta însă a fost împiedecat și a spus, că nu poate merge.

La știrea aceasta, Roosevelt a fost rugat, ca cel puțin să sloboadă el cele dintâi împușcături. Președintele s'a învoit. Și astfel el fiind în Washington a descărcat 3 puști prin curent electric, nimerind toate trei țânta. I-s'a spus pe telefon, că puștile sunt deja încărcate și n'a trebuit decât să apese pe trei faste. Interesant a fost, că însuș Roosevelt a auzit detunătura puștilor pe telefon.

— **Generalul Kuroki**, care a sosit zilele trecute în Washington a fost primit cu mari ceremonii. Dela gară până la hotel a fost condus de soldați călări, lucru, care îi compete numai președintelui republicii.

— **La inseratul institutului »Arad Hítelbank«** din nr. nostru de Paști s'a strecurat o greșală și anume institutul nu 6 ci numai 4 perc. interese plătește după depuneri, ceea ce prin aceasta rectificăm.

— **Pentru o întregă uniformă de haine bărbătești** (3 metri) pănură de lână fl. 6.50—7.50 și 8.50. Poftiți și cereți mustă. Excluziva măgăzină a fabricii de pănuri **Leichner és Fleischer** în Arad, Szabadság-tér 17.

— **Mijlocul cel mai bun de înfrumșetare din lume! — Crema de față Regina,**

care pentru însușirea neîntrecută de frumșetare la expoziția din 1900 în Paris a fost premiată. Crema Regina, curată față în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. Un borcan 1 cor. 40 fil. Pudra Regina de cea mai bună dintre pudrele de pân'acum cunoscute. Se vând în culori albă, roza și cremă. O șcatulă 1 cor. 40 fil. Săpunul crema Regina, e săpunul cel mai bun de toaletă pentru înfrumșetare a feței. O bucată 70 fil. De vândut în laboratorul chemical al lui **Temesváry József**, apotecar Szeged, Petőfi Sugár-ut și la **Török József**, apotecar, Budapest, Király-utca.

— „Nu mai e“ pipă cu băgău, inveninare de nicotină, fum de tutun puturos. Să folosim camisul totdeauna curat, lungimea 65 cm. 3 cor. în loc 45 cm. lung. 2 cor. Tigaretă dela 90 bani. Tevele de ciubuc se fabrică la comandă. Pipă de vânat nouitate 3 cor. Se trimite ori-unde cu rambursă din partea lui **Horváth Florián**, Budapesta, Ráday-utca 14.

— Au sosit bijuteriile de moda cea mai răspândită. Mare asortiment de tacămuri de argint. Oroloage de buzunare de aur, argint și oțel. Un departament separat se găsește fabricațiunii de argint china de prima calitate. **Grallert S. és fia**, Arad, Piața And.assy nr. 22.

— **In Arad**, strada Forray în palatul contelui **Nádasdy**, orologierul și juvraul **Zinner Vilmos** vinde tot felul de oroloage și juvaericele.

— **Kerpel Izsó** din Arad librar cu bun renume, recomandă magazinul său abundent asortat cu cărți și stocuri de hârtie, hârtii pentru cancelarie, cele mai nouă bucăți musicale, cărți pentru oficiu, asortiment de opuriile scriitorilor. Telefon nrul 355.

Ultime informațiuni.

— Serviciul nostru telefonic. —

Arad, 11 Maiu 1907.

Guvernul strâns cu ușa. Marele kossuthist **Kmety**, ținându-și azi la Strigoniu darea de seamă înaintea alegătorilor a spus că el, precum și mulți alți 48-iști, vor sprijini guvernul numai dacă acesta se va achita de angajamentele luate în cel mai scurt timp. În senzul acesta i-s'a trimis guvernului o telegramă.

Partidul constituțional la Lugoj. Mâne se va ținea la Lugoj adunarea de constituire a partidului constituțional din comitatul Caraș-Severin. Vor fi de față mai mulți deputați.

Partidele coalitate au avut azi la 5 p. m. întrunire, în care au primit proiectele lui **Darányi** privitoare la servitorime.

Proiectul despre trenul electric Pojon-Viena. Intr'una din proximele ședințe ale camerei comisiunea economică va referă prin **Földes** despre proiectul referitor la trenul electric dintre Pojon și Viena, propunând respingerea lui. În acelaș timp comisia financiară va propune primirea lui. Iar camera — îl va primi.

Studiază în Austria. Azi au plecat 14 membri ai comunității Budapestei, în frunte cu ajutorul de primar, la Viena, ca să fie de față la alegerile ce se vor face pe baza sufragiului universal, ca să studieze...

Transacțiunea. Ministrul austriac **Prade** ținându-și vorbirea program în Reichenberg a spus între altele, că Austria trebuie să fie pregătită, că dela 1917 încolo va avea federațiune economică cu Ungaria. — **Dercshatta**, vorbind în Graz, a declarat, că în negocierile economice s'a ivit o singură schimbare. Austria nu trebuie să se teamă de maghiari.

Din camera italiană. Secretarul de stat al ministeriului de războiu, răspunzând la o interpelare a spus, că nu va suferi ca

oficerii să facă parte din societăți secrete, cum este aceea a francmasonilor. Orice digresiune va fi aspru pedepsită.

Poșta Administrației.

Pavel Ivan, Verșeț. Am primit 5 coroane Mai rămâne 1 cor de plătit, deoarece 6 cor. e pe un cvartal.

Samuil Iacob, Krainikfalva. De aici se expediază regulat.

Mihai Iubaș, Veczel. De aici se expediază regulat.

Mihai Many, Oradea. Din cauză sărbătorilor numai alaltăieri am primit banii.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut și se află de vânzare la librăria **Deutsch Zsigmond és Tsa**, Budapest, V. Dorottya ut 9. cartea **»Uj Magyarország felé«** (Vorbiri despre socialism) scris ungurește în limbă de tot poporală de **Jázi Oszkár**. Prețul 2.50 coroane.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 9 Mai 1907.

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—kg.)	9-22—9-23
Secară pe Aprilie 1907	7-96—7-97
Ovăs pe 1907	6-91—6-92
Cucuruz pe Maiu 1907	5-94—5-95
Grâu pe Octomb. 1907	9-66—9-67

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907.	8-09—8-10
Secară pe Aprilie 1907	7-79—7-80
Ovăs pe Aprilie 1907	6-85—6-86
Cucuruz pe 1907	5-80—5-81
Grâu pe Octomb. 1907	9-33—9-34

— Prețurile socotite după 100 kgr. și în bani gata. —

FRANZ JOSEF Apa purgativ

medicament neîntrecut la boale de stomac și intestine.

Redactor responsabil **Ioan N. Iova.**
Editor-proprietar **George Nichin.**

Dr. Mülek Lajos

notar public regesc

și-a mutat cancelaria

în str. Salacz Gyula nr. 2.

(Casa Nikolics).

Cancelaria arhitectului

I. Niga

se află

în strada **Wesselényi nr. 53.**

Telefon 275.

Aduc cu stimă la cunoștința on. public, că mi încep

praxa medicală

în **Buziás, Templom-u. 11**

◀ în 15 Mai 1907. ▶

Dr. Valeria Curtuțiu.

Se nu mai suferi nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de ghiată (jégzesz).

E singura mângâiere pentru cei ce sufer de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director **Z. Szöke Albert** din Panczélcseh îmi scrie următoarele:

Spiritul de ghiată l'am primit cu multă plăcere; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsă, la durere de stomach, la durere de înțepirea gâtului și odată la durerea de cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei ce sufer.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minunatul **Spirit de ghiată** a întrecut D-Tale — toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő Josif László, paroch.

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de ghiată (jégzesz)

cu întoarcerea poștei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de ghiată.

A tkár **Bander Gábor**, măsur.

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțumită, prin cari e lăudat **spiritul de ghiată.**

Aceste puține specimene dovedesc escelența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

H A T V A N.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Pe postă se numai 3 sticle mari sau 6 sticle mici se poate trimite.

Să ne ferim de imitațiuni.

S-a fondat la anul 1874.

HAINE pentru bărbați, juni și copii

din materie de cea mai bună calitate, cele mai moderne, cel mai bun croi, paltoane și pardesii de toamnă și de iarnă în cele mai favorabile condiții și mai ieftine prețuri la

Moskovitz Zsigmond

Liferantul inteligenței române

A * R * A * D,

Edificiul teatrului.

● Filiala în Piața Libertății Nro. 1. ●

Toate vestmintele gata. la dorință se întocmesc conform corpului, fără alta renumerație.

În fiecare săptămână
MAFĂ NOUĂ!

Telefon Nro. 534.

Atelier technic și medical de dinți.

Am onoare a avisă pe St. public, că 'n Arad, József főherceg-ut nr. 1 am deschis

un atelier technic și medical de dinți,

unde săvârșesc tot felul de operațiuni în branșa .. aceasta cu punctualitate și prețuri moderate ..

Cu deosebită stimă

VAJDA BENŐ.

Ladányi Ferenc

AURAR ȘI JUVELIER

Temesvár (Timișoara) Belváros
strada Jenő főherceg II (casa Koch).

Asortiment bogat

în articli de aur și argint și bijuterii

în execuția cea mai modernă, cu prețuri moderate.

Atelier special pentru lucrări nouă și reparaturi, aurituri de unelte bisericesti etc. etc.

Aur, argint și platină veche

se schimbă ori se cumpără cu prețul cel mai mare.

Edict de licitațiune.

Prin aceasta să aduce la cunoștință vânzarea pe calea licitațiunii publice a mobiliaturilor constatatoare din mai multe garnituri, mobile de salon, prânzător, chilii de durmit, din chilii de oaspeți, din mai multe chilii de servitori, revizite de bucătărie, singuratiche paturi, madrațe, mese, scaune, tepichuri, lampe și alte obiecte mai mărunte ce se află în 30 de chilii aparținătoare castelului și altor edificii laterale de pe bunul cumpărat de dieceza gr.-or. română a Aradului, dela contele Szápáry Pál din comuna S.-Petru-l-sârbesc (comitatul Torontál).

Licitațiunea se va începe în 5,18 Maiu 1907 dimineața la 8 ore în fața locului în castelul bunului amintit din S.-Petru-l-sârbesc și se va continua eventual și în zilele următoare.

Pentru orintarea publicului reflectant să anunță, că pentru cei, cari voiesc a cumpără garnituri întregi sau mai multe mobiliaturi, în ziua premergătoare, adevă în 4/17 Maiu localitățile sunt deschise și le pot privi.

Să observă, că este admisă și vânzare din mână liberă, dar numai pe lângă prețuri excepționale.

Arad, la 25 Aprilie (8 Maiu) 1907.

Comisiunea consistorială :

Dr. Nestor Oprean,
Gerasim Serb, Petru Truția.

Mai fac și matrață de sârmă de oțel. Corespondență în limba maghiară, engleză, franceză și germană.

Sanatoriul și hidroterapia alui

Dr. RÁCZ ÖDÖN

NAGYVÁRAD, Szilágyi Dezső-utca nr. 7.

Telefon 639.

Deschiu în decursul anul întreg pentru bolnavi interni și externi.

Băi electrice. Hidroterapie, tratament electric, băi de carbogen, de ectină și minerale. Tratament cu aer cald, dulapuri de aburi, cură de nomol de Pöstyéni. Băi de nomol de Franzesbad, cu nomol original. Impachetări cu nomol. Inhalatiuni. Masaje cu vibrații. Cură de slăbire și îngrășare.

Se recomandă :

la nervozitate, istovire de ori ce fel, afecțiuni de stomac, intestine, inimă, plămâni și organele respirării, la reumă articulară și musculară.

Rezultate escelente.

Supraveghiere permanentă medicală; prețuri ieftine, Pensiune (locuință și alimentare) pe zi 3—5—7 cor.

Cu plăcere ofere prospecte și lămuriri

Dr. R á c z Ö d ö n
proprietarul și conducătorul institutului.

Au sosit obiecte de ocaziune!

Brunner Béla

prăvălie de modă și specialități.

Arad, în piața Szabadság nrul 20.

(Strada Forray, palatul contelui Nádasdy.)

Recomandă magazinul său bogat de marfă, unde se pot căpăta cele mai frumoase cadouri de ocaziune.

Pălărilile cele mai moderne, cămeși, gulere, mănuși, cravate, batiste, ciorapi etc.

Mare asortiment de coloniale Franceze și Engleze.

Mare târg de ocaziune!

Prețuri ieftine! Serviciu prompt!

Comande din provincie se efectuează la monne

Fabrica de metale a lui

Dénes Béla

Oradea-mare (Nagyvárad)

Fabrica: Kossuth Eajos u. 2. — Depozitul fabricii: Nagyvárad, Démer-tér.

În Budapesta Király u. 13.

Cadouri de nuntă și de ocazie se se află exclusiv numai în depozitul de fabrică din Bémer-tér.

Mare atelier mechanic de reparaturi.

Varga József

Instalator electric concesionat de autorități
Szeged, Deák Ferenc-utca.

Primește liferarea și instalarea ieftină și expertă pe lângă prețuri moderate și garanția

orice lucrări din specialitatea mecanică-electrică,

a tot felul de lumini electrice, de transmisiuni, sonerii de casă, telefoane,

parafulgere kinematografe
și reflectoare.

Deposit mare: de lămpi multiple
cu lumină brulantă sistemul GANZ, lămpi candescente și de lustere electrice.

CE E HOPPA?

Cu fraze de sigur am ști produce efect în jurul dămelor. Delăturând însă aceste, spunem drept: că „HOPPA“ e un medicament-regulator englez, care îngur suplinește toate cremele, săpunurile, pudrele etc. și cu iuțime ca din poveste: înfrumusează, delatură pistrul, pete de mai, roșăta pelii, buburețe, tot felul de murdărie din față: înmoaie pielea, o întinereste, o recrează, o face fină și albă atât în față cât și pe mâni!

Asta și nimic alt-ceva e

Prețul **HOPPA** Prețul
2 cor. 50 filleri. 2 cor. 50 filleri.
Epistole recomandătoare dela cele mai distinse dame.

Magazin principal: **Kaiser Vilmos és Tsa, drogeria**
GYÖR, Baross-ut 1. sz.

Se capătă în apotece și drogerii.

Antonie Karátsonyi

ARAD, Strada Hunyadi (colt).

Telefon 441.

Telefon 441.

La „Cănele negru“.

Recomandă

băcănă sa bine asortată

cu tot felul de mărfuri și anume:

● droguerie, specerie și coloniale. ●

Prețurile cele mai moderate.

Sprijiți pe comerciantul român!

Legătoare de ciorapi

ARAD

Andrássy-tér nr. 20.

(Palatul Fischer Eliz).

Stă la dispoziția p. t. publicului.

**Dacă vrei să cumperi
ghete bune și țititoare**

de lângă prețuri ieftine

să te adresezi la pantofarul

Gzernóczky Mihály

ARAD, str Kossuth nr. 67

care are mare asortiment de ghete pregătite de el însuși.

Comande după măsură se fac prompt și ieftin.

Veritabila alifie de plante pentru rane!

Cea mai bună pentru orice rane cât de vechi, umflături, reumă și alte atacuri. Prin efectul alinător ce-l are întrece ori care alta preparație.

Prin încercarea de mai mulți ani este recunoscută de eselență și mulți oameni sunt recunoscători acestei alifie de plante, recăpătându-și sănătatea.

In ori și care casă este indispensabilă ca doctorie de casă.

Singura provăzută cu marca »Mântuitorul«, este veritabilă.

Se poate căpăta în farmacia la »Mântuitorul«, a lui

Lukács Ferencz

în MAKÓ.

Prețul unui borcan 1 cor. 50 fil. La comande de 3 borcane, câte 1 borcan costă 1 Cor, 35 fil.

Vânzare de VIN

în mare și mic,
producțiune proprie,

din podgoria Șiriei.

Vin nou alb, litra	—	cor. 52 fil.
Vin vechiu alb	—	„ 64 „
Rizling alb	—	„ 80 „
Schiller (roșu)	—	„ 56 „
Vin roșu vechiu	1	„ — „
Rachiu de drojdie, fabricat propriu, rafinat și rachiu de prune	1	„ 60 „
Pelin sârbesc, veritabil	1	„ 20 „

Se poate căpăta la

Quirini Sándor,

Arad, Aulich Lajos-utca 7/e.

Cimbalmă

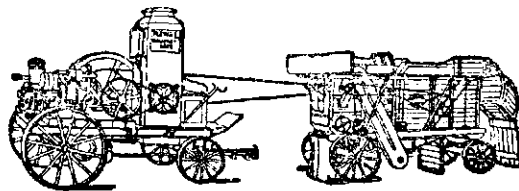
se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimitând cataloage mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta »ȘCOALA« de cimbalmă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit

VARGA PÁL
fabricant de cimbaimă și de mnzice
MAKÓ (casa proprie).

Numai adevăratele

motoare și locomobile, PLEWA'

au cea mai ieftină și mai sigură putere de muncă pentru scopuri economice și de moară. Durata ei e calculată cât viața unui om. Consumțiunea pe oră 2—3 fileri oleu necultivat, benzin sau gaz.

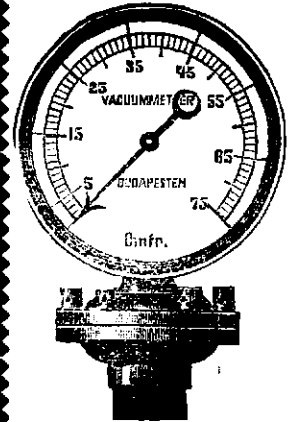
Catalog și preliminar gratuit. — Condițiuni, solvire foarte avantajoase.

Adresa: **Dénes B. motorspecialista**
Budapest, V., Lipót-körut nr. 15.

Vă rog să fiți cu băgare de samă la adresă și s'o păstrați.

Perlfaszter Sándor

mechanic de cumpene și măsurii atmosferice
BUDAPEST, VII., Barcsay-u. 6.

Gătește măsurii atmosferice în deosebite chipuri și construcții pentru apărarea de aburi de apă, măsurătoare pneumatice (pneumometre), hidro- și pirometre. Măsurii elastice, nivelatoare, termometre

Primesc reparaturi cu garanță de un an. Comandele din provincie le efectueș punctual și prompt. Ceasornicele de controlă le repară cu garanță de 3 ani.

Prețuri curente gratis și franco.

Toată imitarea și reproducerea va fi pedepsită.

Unicel veritabil e Balzamal Thierry

provăzut cu marca »Călugărița verde« sub scutul legii. Cel mai vestit și neîntrecut medicament contra perturbațiilor de mistuire, sgârciuri de stomac, colică, cathar, dureri de pept, influență etc., e foarte bună la începutul tuberculozei. Se căpăta în 12 sticle mici, sau în 6 duble, ori în una mare deosebită provăzută cu încheierea patentată. Prețul 5 cor cu porto.

Unsoare Centifolia Thierry recunoscută ca »non plus ultra« contra rănilor vechi, aprinderi, vătămări, răni și precum și tot felul de umflături. 2 borcane cu 3 cor, 60 fil. cu porto.

Banii se trimit înainte ori se ridică prin ramburs

Apotheca Thierry în Pregreda

lângă isvorul mineral de apă aeră Rohits Sauerbrun. Depozite în următoarele apothece: în Arad la FOLDES KELEMEN și la HAJOS ARPAD

Se află în deposit și la L. Vértés, Lugos.

Atenție! Fac atenții mai ales pe revanzător să fie atenți la cumpărare și comandă la balzamal meu brevetat prin lege. I senzul 88-lor 23 și 25 se espun toți cei ce m cumpără balzamal pregătit în apoteca mea, e altul fals și care nu este provăzut cu brevel »Călugărița verde«, dar mai ales revanzătorii a pedepsesc cu o pedeapsă de 4000 coroane sau cu închisoarea corăzpunzătoare de un an. To așa stă lucrul cu celelalte amestecături fără orice preț srigate în piețe, cari însă nu sunt bun numai pentru a stoarce și înșela publicul.

Unsoare de porc
garantată, curată
Slănină de mâncat
albă pârjolită
Slănină cu ardei
Slănină afumată
Untură
Piparcă
Ceapă
Fasole.

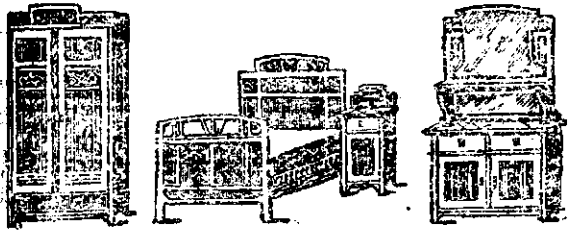
In prețul cel mai moderat

la

Eduard Holzer

Temesvár.

Telefon Nr. 237.

Fabrică de mobile.

Cel mai ieftin izvor de a procura mobile
e în **TIMIȘIORA.**

Mare magazin cu tot felul de **mobile**
pentru **mirese, dormitoare,**
saloane, cafenele, hote-
luri etc., dela cele mai simple până
la cele mai elegante.

Primesc tot felul de aranjamente pentru
biurouri de cancelarii și bolte, pregătirea
meselor de biliard după deseme date sau
planuite și desemnate de mine; nu altcum
și tot felul de lucruri și mobile pentru edi-
ficii cari aparțin branșei măsuritului.

Onoratul public poate fi sigur de lucruri
solide și serviciu prompt.

Mobile se dau și pe lângă preț plă-
tibil în rate lunare.

În așteptarea comenzilor, rămân

cu deosebită stimă:

FORMAYER ALBERT

fabricant de mobile în

Temesvár

Oravicza

Gyárvaros, 3 király-u. 6.

Fő-utca.

Cine suferă de stomac

cine merge la băi,

în general cu-i e dragă sănătatea
și viața, să nu neglijeze a-și co-
manda **imediat brăul meu apăra-**
tor de stomac, patentat, care face
să înceteze ori ce boale vechi de
stomac, sgârçiuiri, dureri, arsuri etc.
și poate mânca ori ce, scrisorile de
recunoștință dovedesc că fără aceasta nu e vin-
decare, e de neprețuit să se poarte vara noaptea
și după bae, nu provoacă numai asudare, aco-
pere părțile gingașe ale organismului, și impe-
decă răceala stomacului, tocmai de aceea cine
din sgârçenie nu și-l procură, își pune viața în
joc. — Nr. I pentru bărbați sau femei, care nu-
măr se potrivește la cei mai mulți, costă 3 cor.
Nr. II pentru statură mari de tot costă 4 cor.
Contrafacerea e interzisă:

Adresa: **Takáts Dániel, Nagyvárad,** Sorompó-
utca nr. 2.

Cel mai mare galonar de mobile și podoabe femeiești din
țară.

Özv. Barcza Györgyné

prăvălie de tapeturi pentru mobile și căruțe

SZEGED.

Fabrică de fireturi de mobile, galoane,

crepuri, crețuri, fireturi
de perdele și draperii,
ciucuri, tivituri de co-
voare, nasturi de pla-
pomă, rose, rețele de
pat, galoane și ciucuri
pentru care funebre.

Serviciu repede, prompt și ieftin!

Să sprijinim industria
națională!

Lucza József

curățitoare de rochi chemica și gouvrat
SEGHEDIN, strada Laudon nr. 9.

Rochi pentru dame, haine bărbătești și
de copii, îmbrăcăminti preoțești, uniforme
militare.

OBIECTE PENTRU CASĂ

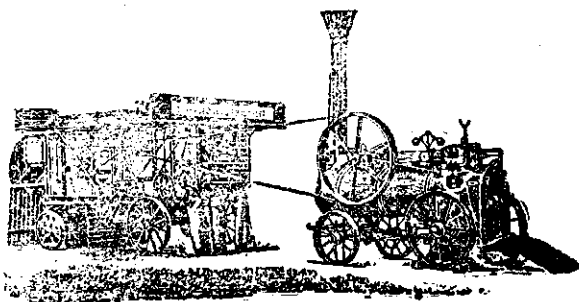
perdele, fețe de masă, cuverturi, broderii,
stofe de mobile, mănuși, umbrele și tot
felul de obiecte din fahul acesta. Rochiile se
curăță întregi nedescusute, fără să-și piardă
culoarea, lustrul și fasonul.

Curățitul unei haine bărbătești 1 fl. 20 cr.

Micile reparaturi și călcatul hainelor dela
curățit, este gratuit.

Catifea și plūs, se primește pentru aburat.
Gouvratul se execută în felul cel mai
frumos și uimitor de ieftin. Curățitul che-
mic al perdelelor de dantelă, se execută cu
multă îngrijire.

Comandele din provincie, se execută
punctual și repede.

Provisiuni de mașini cu vapor

LOCOMOBILE

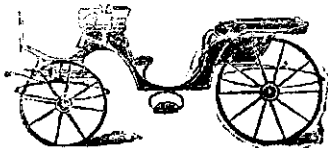
făcător de jirezi de paie

în formă întrebuintată și cu dregere

se pot căpăta pe lângă condiții de plătere
foarte favorabilă la firma

SEIFRIED HUGÓ

BUDAPEST, V., str. Katona József 17.

FABRICĂ DE TRĂSURI alui

Vadász és Grósz

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

aranjată pentru putere electrică.

Își recomandă trăsurile de fabricate de
rangul prim, care se află permanent
în deposit.

La expoziția din Oradea-mare au fost premiate.

Telefon pentru întreaga provincă nr. 445.

La dorință se trimite preț-curent gratuit
și franco.

Deschiderea berăriei „Crucea Mică“

Aduc la cunoștința onor. public, că în
hotelul „Crucea-Albă“ în partea dinspre
str. Deák Ferenc, am deschis un nou local
de berărie, cu intrare imediată din stradă.
Unde vind

bera de Curte

a „Primei berării maghiare pe acții din Kó-
bánya“, paharul cu 16 fil., haiba cu 24 fil.,
totdauna proaspătă.

Pentru a se transporta la case, am intro-
dus halbe familiare de 2, 4 și 6 litre, cari
se trimit acasă la comandă fără o tacsă
specială.

Pentru ceace solicit părtinirea on. public.

Cu stimă: **Braun Gusztáv,**
hotelier.

BASĂ SIGURĂ

AROMĂ RECUNOȘTINȚA
PROASPĂTĂ ESPERTILOR
RECREATOARE

SISTEM BOUQUET MĂRGELE
FRANCES MINUNAT ESCELENT
TRADIȚIONAL MĂRUNTE

MANIPULARE ÎNGRIJIRE VINURIALESE Vii
DE CONSTIENȚIOASĂ CU GRIJE MARE PROPRII
SPECIALĂ DE MODEL

Aviz!

Am onoare a aduce la cunoștința On.
domni preoți și comuni bisericești că în ate-
lierul meu

fac haine bisericesti

haine pentru preoți,

odăjdii, steaguri, prapori, haine pen-
tru diaconi și îmbrăcăminte albe pen-
tru băeți etc., cu prețurile cele mai ieftine
și prompt.

Așteptând sprijinul D-V. sunt
cu stimă.

Stefan Radonits

KIKINDA,

strada Sârbească No. 2455, în apropi-
erea poștei mare.

Nu-ți asudă mâinile mult
picioarele

dacă întrebuințezi

„Sudin“

cel mai potrivit medicament al
timpului modern contra asudării
mânilor și a picioarelor. După în-
trebuințarea unei sticle, deplin
succes.

Prețul 1 cor. cu pene cu tot.

Pregătitorul :

Farmacistul **Nagy Kálmán Nyiregyháza**

— Expediție promptă prin poștă. —

Dacă vrei întrebuința distrugător
de bătănturi numit

„Togo“

fără nici o durere te vei scăpa
de bătănturi.

Prețul unei cutii 1 cor.

Acesta e pregătit — și adus în
circulație după metoda profeso-
rului japonez Dr. Takacu — de
cătore

Din cauza mutării localului lui de prăvălie

prețurile sunt foarte reduse. Cei mai fini ochelari și Zwi-
ckeri cu 1 și 2 coroane.

Bandage pentru surpătură 5 coroane, din cea mai fină peli
de clase 7. coroane. La magazinul cu nule medicale a lui

Deutsch Mihály în Arad,

Strada Deák Ferencz, în casa hotelului »Vass«.

Locuitorii din Pécska și provin-
cie se înștiințează, că'n Pécska în
Uri-utcza (lângă poștă) în casa dlui
Ehling Gáspár, meșter faur, în can-
celaria de bancă de curând deschisă
ori-cine poate căpăta pe pământuri
pe 10, 20, 30, 40 sau 50 ani,

BANI

cu 4, 4 $\frac{1}{2}$ % procente și pe rate de
amortizare din capital în timpul cel
mai scurt și pe lângă condițiile cele
mai favorabile.

Cheltueli anticipative nu sunt.

Documente necesare :

Extras din cartea funduală, foile
catastrale.

Lămuriri mai largi se pot căpăta
ori când în cancelarie !

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

TURNĂTORIA

DE CLOPOTE

Fabrica de
scaune de fer
pentru clo-
pote - - alu

ANTONIU NOVOTNY

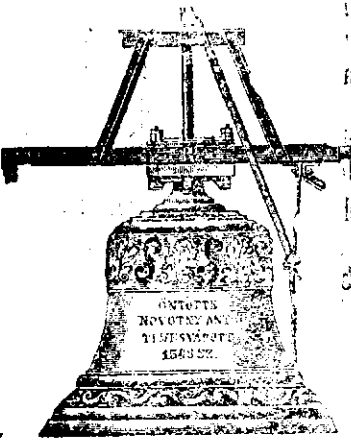
TIMIȘOARA-FABRIC

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la
turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clo-
pote întregi, armonioase, pe gă-
ranție de mai mulți ani provă-
zute cu ajustări de fer bătut,
construite spre a le întoarce cu
ușurință în orice parte îndată ce
clopotele sunt bătute de o lăture
fiind astfel mântuite de crepare.
Cu deosebire sunt recomandate

CLOPOTELE GĂURITE

de dînsul inventate, și premiate
în mai multe rînduri, cari sunt
provăzute în partea superioară —
ca violina — cu găuri ca figura S
și au un ton mai intensiv, mai adînc, mai limpede, mai plăci
și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechi
astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în to
cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechi

Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine st
tător — pentru proadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer băt
ca și spre turnarea de toate de metal. — Preț-curanturi ilustrate grat

Aduc cu onoare la cunoștința onoratului public, că a
cumpărat în Arad

cafeneaua „KORONA“,

din piața Árpád, nr. 2.

și am să deschid la 15 Aprilie, adică Luni sear
Nisuița-mi principală va fi să înflorească cafeneaua și
conducerea mea, și onoratul public să fie pe deplin mi
țumit. Cafeneaua va fi deschisă ziua și noaptea și prov
zută cu personal corăspunzător precum și mâncări și b
uturi escelente.

Cerând protegiunea onoratului public,
sunt cu deosebită stimă :

Herczeg Gábor,
proprietarul cafenelei.

Bae de aburi în odaie!

Cu ajutorul aparatului „DIANA“ în 5 minute se poate face și în a
cea mai ele- o bae de aburi sau de aer ferbinte. In od
gant mobilată aburii! Nici o necurătenie! După folosire se poate împătura și se poate așez
un dulap. Cu folosirea aparatului de bae de aburi și de aer ferbinte „DIAN
pot vindeca toate boalele provenite din răceală:

reumă, ischias, influență, gutural, catar, durere de gât, mai departe nenos
afecțiuni de rinichi, congestii de sânge, ș. a.

— E mijlocul cel mai nesticăcios și mai sigur pentru slăbire. —
O bae costă 4 fileri.

Plecarea bae e o plăcere! E indispensabilă și pentru sănătoși!
APARAT DE VIBRAȚIUNE autorizat în toate statele lumii! Nu e durere
care n'ar încreta în decurs de trei și jumătate minute. E mod sigur de vind
GUTEI, A RFUMEI și NENOSITĂȚILOR! După 2—3 vibrațiuni reimpresp
circulația sângelui. Aparatul de vibrațiune e infragil și ține zeci de ani. —
împreună cu împachetarea costă 10 cor.

Descriere amănunțită și prospect trimite gratuit

Szabó István és Ferencz
Budapest, VII., Csömöry-ut 133.

RESTAURANTUL LÁNG TESTVÉREK

Avem onoare a atrage atențiunea p. t. publicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de noi și remaniat după cele mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

000 Seară de seară musica cea mai bună dilectează pe oaspeții mei. 000

Serviciu prompt, curat și conștientos. 000 Abonamente se fac cu prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Láng Testvérek
restaurantieri.

MÁRTONFY VICTOR

* tinicher de zidiri de artă și instalator de apaducte. *

Se recomandă onor. public pentru executarea ori-cărei lucrări atingătoare de această branșă.

Prețuri moderate

Execuție promptă.

Distins cu premiu la expoziția millenară.

STIPENDIU DE PARIS.

Cu stimă: **Mártonfy Victor,**

ARAD, — Localul: *Piața Boroș Béni Nr. 2.*

Locuința; *Strada Sárossy Nr. 2.* (Casa dlui Purcariu).

INTEMEIAT
LA 1883

Dipl. de onoare
Levin 1902 —
Medalia de aur
Timișoara 1891.

Telefon pen-
tru comitat și
oraș nr. 498.

Szubotha

Sándor

pregăitor de
odăjdii și adju-
turi bisericesti

croitorul
teolog epis-
copedi din
Cenaad, lifer-
antul Excel.
Sale episcop
Vessowffy
din Cenaad.

TIMIȘOARA-
CETATE

în teologie.

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a Țoții
oat și a acelora, cari voese se cumpere pentru bisericii capelo, sau societății de
Inmormântare

odăjdii, steaguri, cruci
statue sau altfel de adjustări bisericesti

tot astfel marele său asortiment pentru materiale necesare la formarea adju-
tărilor bisericesti.

Pentru liferările mele iau răspunderea. — Servese bucuros cu catalog bogat
ilustrat.

Vederea cea mai puternică

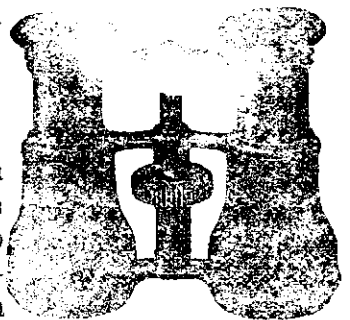
se poate avea numai cu aju-
torul

sticlei de cristal

ciselată foarte fin și probată ca
perfectă, care se poate cumpara
în cadre deosebite și după o
cercetare conștientoasă cu pre-
țurile cele mai ieftine la firma

HAHN TESTVEREK

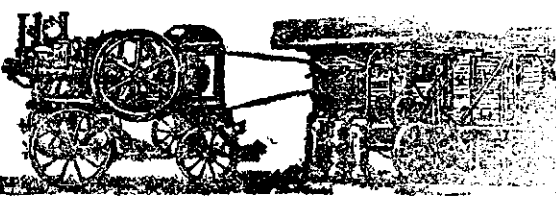
Telefon 149. în LUGOJ Telefon 149.
Comandele cu posta se efectuesc precis și prompt.

Cataloge de gramofon gratis și franco.

Unele de fotografiat, gramofone etc. etc. se
vind cu prețurile originale de fabrică.

**Cele mai bune provisiuni
de mașini de freierat din lume.
Deplină responsabilitate pen-
tru excelenta frierare.**

Se pot folosi între case acoperite cu paie și fără permisiunea
autorităților.

Distins cu 12 de premii

Recomandă pe
lângă deplină
responsabilitate
și pe lângă pre-
țurile cele mai
avantajoase în
rate anuale de
3—5 cele mai
simple și cele mai
perfecte

**provisiuni de
călcat cu motor**

din motor, pre-
cum cele mai per-

fecte motoare cu benzin-petrolin sau oleu de minerale.

Kállay motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43.

Numai în această colonie se pot găsi renumitele

**motoare cu benzin, petrolin
și oleu de minerale,**

provăzute cu instrumente de stropire, ce se pot vedea, foarte
acomodate pentru scopuri economice și industriale.
Tot așa și provisiuni de treerat cu locomobile de ben-
zin și cu electricitate.

Mare capacitate de muncă. — Prețuri ieftine. — Cele mai puține spese pe zi.
Cine voește se cumpere motoare ieftine de construcție admirabile
să se îndrepteze cu încredere cătră această firmă de specialitate.

Ca să putem răspândi cât mai mult motoarele noastre primim în schimb mașini de vapor folosite.

Fii băgători de samă
la adesa exactă

KÁLLAY motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43
— Cataloge gratnit și franco. —

Cine n'a jucat încă cu succes la loteria de clasă

Cine peste tot nu și-a încercat încă norocul în ea

Cine dorește într'adevăr să ia odată câștigul cel mare

Cine dorește să fie servit prompt și real acela să se adreseze cu toată încrederea la marea colecție de noroc a lui

GAEDICKE, Budapest.

Ofere pentru tragere la I clasă în 23 și 24 Mai.

Intreg	Jumătate	Un sfert	O optime
12.	6	3.	1½ cor.

Cecuri postale pentru trimiterea banilor porto franco.

BANCA

GAEDICKE

Budapesta, IV., Kossuth Lajos-u. 11.

Lösch József

fabrică de mașini de agronomie

— BÁCS-TOPOLYA —

Recomandă

mașina de **HUNNIA** cu două
sămănat **HUNNIA** rânduri.

Fabricație ungurească!

— Poștiți și cereți invitațiuni asupra prețurilor. —

Verita- **ARDEIU** dulce **BOKOR**
bilul a lui

— e cel mai bun în lume —

precum

tot felul de calități spre scopuri industriale și comerciale lăferează

Bokor János, Szeged

proprietar de moară de ardeiu.

Export în întreaga lume.

Hopp Károly

cancelarie tehnică

ARAD, STR. SZÉCHENYI Nr. 5.

Planuri și execuții: Pentru provădere cu apă și iluminare precum și pentru colonii de motoare etc.

REPREZENTANȚA

fabricelor de specialitate de prima calitate.

Cel mai bun și mai ieftin a sortiment pentru procurarea ornamentelor bisericesti, pentru foaie bisericile greco-or. române și sârbești, și anume:

odăjdii colorate și negre, acodereminte, prapori mari, steaguri pentru biserici, candelu, cruci, baldachin, rîvide, icoane sînte, icoane ruse-ti de tot felul, icoane istorice etc. etc.

În atelierul meu pregătesc cel mai bogat iconostas și morminte sînte pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

— Cele mai moderne pălări pretești. —

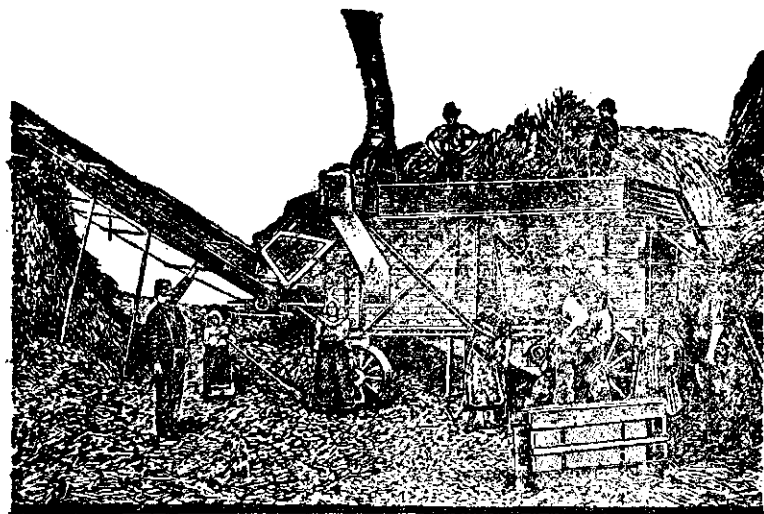
Hsine pentru anii preoți, brăne și camilafee. Pregătesc bine și prompt vesminte pretești, căci am un oritor foarte isteți. La dorință dau detaiuri și tot felul de modele. Asigur cumpărătorii mei, că vor fi serviți în modul cel mai bun, căci am numai materia de prima calitate și cea mai bună; dar vând mai ieftin ca ori unde în alt loc. Comandă execut momentan în modul cel mai prompt și mai conștientos

Catalog ilustrat trimis gratuit.

Cerând comande abundante, rămân cu stimă

Nicola Ivkovics, Ujvidék

strada Duna, casa proprie.

Hartmann Jakab

fabrică de mașini de economie

— UJVERBÁSZ. —

Recomandă renumitele sale instrumente noi

de absorbarea pravului

de mașini de treierat.

— Poștiți și cereți ofert de preți. —

Concesiune ungurească.

Au sosit becurile sistemul cel mai nou!

Cea mai nouă iluminare!

Becuri sistem „Auer“ putere raselor de 100 lumini pe oră 3 flori.

ARGINTURI DE ALPACCA.

Obiecte de ornare

din metal, porțelan și sticlă.

Modele de rame pentru icoane.

Telefon pentru oraș și comitat 451.

GEBHART TESTVÉREK, ARAD, Piața Andrassy 4

prăvălie de porțelan, sticlă, oglinzi, rame și candelabre,
indeprindere de sticlărie (Hotelul „Pannonia“).

Atelierul aurarului STOLCZ J.

Pregătește tot felul de lucrări de aur, argint, de pietrii scumpe și turnătorie de artă.

Primesc transformare de juvaere vechi.

precum orice fel de reparaturi. Primesc atât întreținerea, precum și repararea instrumentelor de casă, a juvaerilor de gală maghiară, antice, aurărie în foc și argintărie pe lângă garanță.

Stolcz J., aurar

**ARAD, strada Weitzer János Nr. 2.
Palatul Minorităților.**

SPRE DEOSEBITĂ ATENȚIUNE!

Numerele mici ale loteriei privilegiate ungare în clase dela Nr. 1 până la Nr. 300, ce sunt atât de mult căutate, se găsesc esclusiv numai la noi.

Deasemeni și numerele anilor de naștere dela 1801 până la nr. 1900.

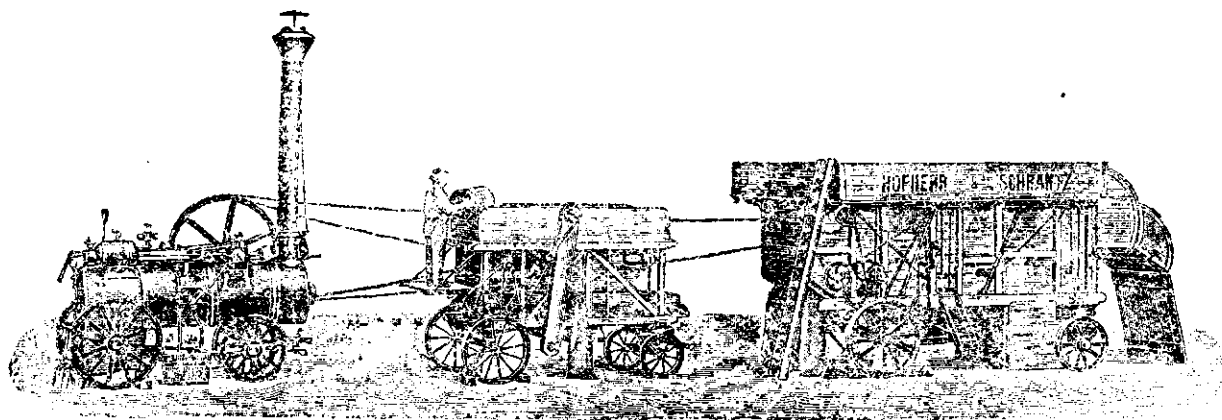
Având în vedere marile cereri ale acestor numere, rugăm a ni-se adresa comande cât de curând.

S. Bogdány birou principal de lot. Soc. Anonimă
Budapesta, Károly-körut 20.
Telefon 88—16.

Prețul losurilor la clasa I-a:

$\frac{1}{3}$ los cor. 1.50	$\frac{1}{2}$ los cor. 6.—
$\frac{1}{8}$ „ „ 3.—	$\frac{1}{1}$ „ „ 12.—

Comenzile pentru străinătate le efectuăm contra ramburs sau trimitere anticipativă a contului.

HOFHERR ÉS SCHRANTZ
Garnituri de triori cu aburi

cu presse late de paie și elevatoare,

Locomobile de benzin cu mașini de treierat

de ale lui HOFFER ÉS SCHRANTZ

Și tot felul de articli economici și tehnici.

Mașini de secerat și leșat sistemul MC. KORMICK.

Reprezentantul general:

EDUARD KARNER

deposit de mașini, TEMESVÁR, oraș (Belváros).

Cancelarie: Strada Báthori nr. 1.

Deposit: Erőd-u. nr. 5.

Telefon-nr 469.

Telegr.-adr.: „G. Ánar Varga“

Grüner és Varga Szeged

Cheque-cont la Posta Ungară 16,808, la cea Austriacă 99,403. -- Giro-cont la Banca Austro-Ung.

Manufactura de cânepă, in și justă.

Tot felul de ștreanguri de cânepă, - ștreanguri de sârmă, - Gurtuni, - vadră din cânepă, - ață de țesut (sfoară), - cânepă și călți, - Dresni-saci, poneve, pânză jută pentru pachetare. Articoli pentru economii: ștreanguri pentru căruțe, mreją de acoperit caii, hamace (pat).

SPECIALITATE: Mrege, leagăn pentru copii, legături pentru snopi.

Catalog de prețuri se trimite la dorință.

Mașina de spălat cu

aburi (Teligöz')

sistem JOHN.

Cea mai perfectă mașină de spălat a actualității!

In raport cu spălatul cu mâna, se economisesc 75% din timp, lucru, săpun, soadă apă și combustibil.

Rufele se cruță.

Aparat de spălat, fert, aburit și desinfectant totodată. Ocupă loc mic.

Garantie: se transportă pentru încercare fără nici un obligament.

Deposit stabil:

Póhm János

ferărie.

ARAD, Szabadság-tér.

Catalog de prețuri se trimite la dorință.

Pregătirea, repararea și aurirea obiectelor bisericesti.

Telefon 135.

GELLER I.

giuvaergiu
Arad, Andrássy-tér nr. 14.
(Palatul Hermann.)

Mare deposit de ciasornice fine de buzunar de aur și argint,

mare asortiment în juvaericele,

mai departe tacămuri de masă din argint veritabil

și obiecte de lucș

Norocul lui Török este vecinic.

Este neîntrecut norocul de care este favorizată casa noastră de bancă.

In scurt timp am plătit onorațiilor noastrei mușterii mai **30.000,000 cor. câștig;** între acestea cele două mai mari câștiguri, și adică:

de douăori câștigul principal de **600,000 cor.,**

cel mai mare câștig de coroane **400,000,** apoi 6 à **100,000,** 3 à **90,000,** 3 à **80,000,** 3 à **70,000,** 4 à **60,000,** mai multe à **50,000,** **40,000,** **30,000,** **25,000,** **20,000,** **15,000** și afară de acestea nenumărate **10,000,** **5,000,** **3,000,** **2,000,** **1,000,** **500** și alte câștiguri.

Vă recomandăm deci ca la cele mai apropiate trageri de losuri să luați parte și să comandați la noi losuri de noroc.

La noua tragere puse pe

125,000 losuri **62,000** câștiguri, și se va sortă cu totul oribila sumă de **16.457,000** coroane.

Cel mai mare câștig este la caz **1.000,000** cor.,

apoi 1 renumerație **600,000** coroane, 1 câștig **400,000,** 1 à **200,000,** 2 à **100,000,** 2 à **90,000,** 2 à **80,000,** 2 à **70,000,** 2 à **60,000,** 1 à **50,000,** 3 à **40,000,** 3 à **30,000,** 6 à **25,000,** 9 à **20,000,** 13 à **15,000,** 44 à **10,000** coroane și încă multe câștiguri.

Care zi din **săptămână** este pentru Dta de **însămănătate?** Comandați la noi un astfel număr de los, care este însemnat lângă ziua în care a-ți avut parte de vre-o întâmplare mai extraordinară.

Duminică 12314	Luni 53093	Martți 123027	Mercuri 123028
Joi 12411	Vineri 55348	Sambătă 60015	

Prețurile losurilor de clasa I-ă sunt:

$\frac{1}{8}$ losuri orig. fl. —75, sau cor. 1-50; $\frac{1}{4}$ los original fl. 1-50, sau cor. 3-; $\frac{1}{2}$ " " " 3-," " 6-; $\frac{1}{1}$ " " " 6-," " 12-.

Losurile le espediem cu rambursă ori dacă se plătesc înainte. Plan oficios gratuit. Comande pentru losuri originale cerem imediat, dar mai târziu până în

23 Maiu a. c.

Rugăm comande cu toată increderea, deoarece losurile noastre de noroc sunt foarte căutate și se trec iute.

CASA DE BANCĂ A LUI

TÖRÖK A. és Tsa

Telegram-adresă:
„Török, Budapest“.

BUDAPEST.

Telegram-adresă:
„Török, Budapest“.

Cea mai mare păvălie de losuri din țaa.

Filialele noastre de vânzare:

Centru: Szervita-tér 3a, I. filială: Váci-körut 4a. în palatul propriu.

II. filială: Teréz-körut 46a. III. filială: Muzeum-körut 11a.

LIPCSEI KÁROLY

LĂCĂTUȘ DE EDIFICII ȘI MOBILE

Pregătitor de griloaje de sîrmă, paturi și mobile de fier
Budapest, VII., str. Alsó Erdősor 1.

Pregătește tot felul de plăci de oțal nesurăietoare, vase de vapor, apoi mobile de fier, dricale de sîrmă, grilaj opinos de oțal, sîrmă, ciururi, precum tot felul de lucruri ce cad în această branșă, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețurile dricurilor de sîrmă: { cu ramă de fier bucata 11 cor.
" " " lemn " 7 "

PRĂVĂLIE DE FLORI

a lui SCHVEFFER EDE
ARAD, palatul Minoriiilor.

TELEFON 337.

TELEFON 337.

Esecuție:

buchete și cununi după gust
pe lângă prețuri avantajoase.

Comande din provincie execut punctual.

== Serviciu prompt. ==

Telefon 551.

Recunoscut ca cel mai bun.

Telefon 551.

Imprumut de BANI

pe casă și pământ până la cele mai înalte prețuri solvibile și în rate mijlocește pe

10, 15, 25, 35, 41, 50 de ani

KLEIN JÓZEF Arad, str. Radnai 10.

Reprezentantul casei de păstrare din Sibiu,

unde sunt de vândut pe lângă prețuri moderate și favorabile de solvit următoarele case private și de închiriat: anume Lóvész-u. 3a. cu etagiu. Lipót-u. 12a. Lipót-u. 13. Lehel-u. 19, căși parter, și în Micălaca nouă lângă motor casa nrul 440, care ca edificiu nou cu 3—4, eventual 5 chilii, cuină, cămară și scaldă se vinde în rate pentru 6500 cor.

Fabrici de mașinării și plăci pentru
ciur edificare de mori a lui

GRAEPEL HUGÓ

Budapest, V., Váci-ut 40—46.

Recomandă locomobilele sale originale cu vapor Marshall, cele mai noi fabricate proprii: ca mașini de trierat și mașini combinate pentru trieratul bucatelor și a trifoiului; singuratică mașinării de moară, asortiment complet pentru aranjarea morilor și triere economice.

Ciur de ales
sămânță cu
brevetă a lui
Graepel

care s'a probat
cu cel mai
mare succes,

și din care
s'a spedit până acum circa 8000 bucăți.

Acest ciur îl trimite pe 14 zile de probă la ori care mașină de trierat, și-l primesc îndărăt, dacă nu va fi mai bun de cât ori-care altfel de ciur.

Catalog economic, descrierea ciurului, modele, precum și broșura cu mulțime de epistole de mulțumiri și recunoștințe, se trimite gratis și franco.

Frideric Hönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal,
arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote, la turnarea unui și aceluiași clopot tare și cu sunet adăun: — se face o economie de 20—30% și greutatea metalului.

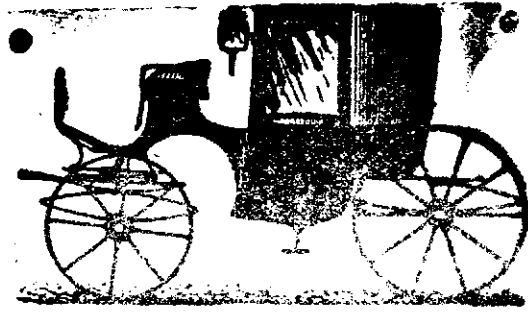
Recomandă tot-odată clopote de ferce se pot învîrți și postamentele de fer, prin, a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clatine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire nelusemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimite gratis.

Anunț!**Atențiune!**

Nádassy és Mészáros

Meșteri de trăsuri • ARAD • Boros Béni-tér nr. 2.

Avem onoare a avisă pe stim. interesați, că în Arad, piața Boros Béni nr. 2
am deschis un atelier de trăsuri aranjate,
 unde facem trăsuri cu prețuri moderate, corespunzătoare și pentru condițiile cele mai înalte și moderne, pe lângă acestea preparăm și partea de sus a automobilelor, și pe cele în folosire, le schimbăm după dorință, precum primim și reparaturi, pentru lucru punctual și spesele garantează cunoștințele noastre speciale câștigate în străinătate. — Solicită binevoitoarea protecție

Nádassy és Mészáros fabricanți de trăsuri
 Arad, Boros Béni-tér 2.

Anunț.

Se va deschide

la 1-a Mai pe piața Libertății nr. 22

(lângă FRAȚII LENGYEL)

PRĂVĂLIA DE COLONIALE ȘI DELICATESE

a lui

Rácz József.

Un băiat cu purtare morală se primește ca ucenic.

AVIZ.

Am onoare a aduce la cunoștința on. publicul
 damelor, că

în strada Eötvös nr. 17

etagiul I

am deschis

un atelier

de mode pentru dame,**fason englezesc și franțuzesc**

aici primesc tot felul de lucruri din specia aceasta și
 le execut ori cât de garnisite în timpul cel mai scurt,
 tot asemenea primenea și comande din provincie.

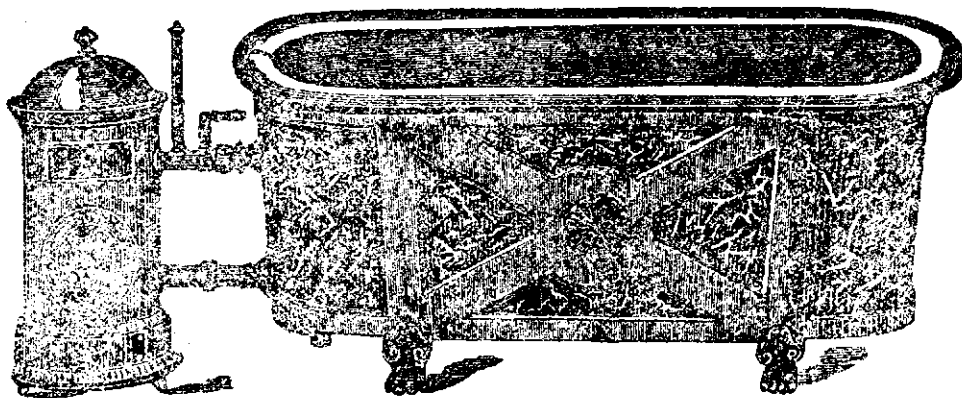
Notând că prețurile mele sunt cât se poate de
 moderate, solicitând încrederea stim. publice.

Român cu distinsă stimă :

Székely Henrik.

Vană de scăldat cu încălzitoare cu cuptor ce încălzește jur-
 împrejur dela 50 cor. în sus

asortiment mare în tot felul pe vane, precum: vane atârinate, vane de sezut, vane
 pentru copii, etc. Primesc instalare de apaducte, de closete engleze și de pompe.

LEFKOVITS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 51 Tr

Pr o ț-curent gratuit și franco.

Oficina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

Hamme Vilmos mecanic

Piața Szabadság nr. 7. ARAD Piața Szabadság nr. 7.

Asortiment bogat de
 mașini de cusut **SINGER** și **MINERVA.**

Unicul magazin de
 renumitele mașini de cusut

• PFAFF. •

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articoli pentru bicicletă și mașini de cusut.

• MARE OFICINĂ DE DREGERE. •

In magazin se află
 mare asortiment de
 ► **gramophone și plăci.** ◀

— Condiții de solvire foarte avanta-
 gioase. —

PFAFF

Fondat la 1846.

Telefon 25—37.

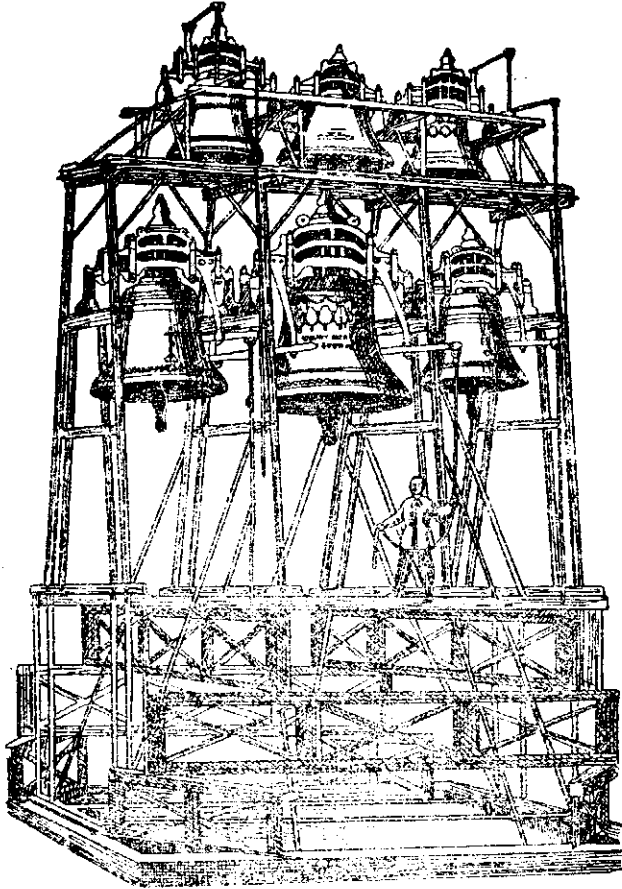
Pozdech József următor Thury Ferenc

Budapesta,

VI, Lehel-utca Nr. 8.

Mare fabrică
de instrumente
muzicale
de suflat,
turnătorie de clo-
pote și metale,
făurărie
și ajustărie
de clopote
cu brevet.

Catalog și preliminar de spese trimite franco.

Zsellér Imre

Atelier artistic pentru specialitate de ferestre de biserică,
pictură pe sticlă, pentru părți de sticlă, plumbitor de artă
și de mozaic

Budapest, VI., Aréna-ut 124.

Până acum s-au făcut în atelierul meu ferestrele bise-
ricilor romano-catolice din **Bács-Almás**, a celei din
Nickine, din **Grediște**, **Bácskula** și **Bodajk**, a celei
greco-orientale din **Ujvidék**, la cari mă provoc, ca și
la parochii, cari eu lucrez distins din parte-mi.

P. T.

Atragem cu toată stima atenția stimaților economilor la arti-
ciile ce se capătă permanent în depositul nostru:

sare de vite (briquette) de tot plăcută
vitelor la lins,
sămânță de lujernă și trifoiu roșu garantată de curată de tortoțel.

Sămânță de napi de Quedlenburg
soiuri: boabe galbene de oloiu, galbene de Oberndorf, roșii de Mammuth,
galbene de Eckendorf și sămânță de napi de zahăr.

Piatră mierie de Aussig. — **Raffia de prima calitate.**
Pentru scopuri de sămănat;

sămânță verita-
bilă de **bicău; ovăs, orz și cucuruz.**
Din aceste din urmă ținem și pentru furagiu.

Pentru prășitorii de cai neîntrecutul **Melasse »DERBY«.**

Toate aceste se capătă cu prețurile cele mai scăzute de zi și
acelora cari nu sunt membrii la

Aradvármegyei Gazdasági Egyesület Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet
ARAD, în colțul străzilor Boros Béni-tér și Verbőczy-utca.

Mășini pentru stropirea viilor și arborilor

Construite de oameni specialiști distinși întrec atât în privința lucră-
rii, precum și a durabilității orice fabricate de până acum. Nu face risipă în
materie și e ușor de manut de către oricine.

Un stropitor foarte tare făcut cu totul din aramă, supus probei, **trimitem de bucata cu preț de 45 coroane.**

La comanda de odată a 10 bucăți un scăzământ de 5%.
Pentru fiecare bucată 5 ani garanți, se pot comanda exclusiv la noi
fabricanții.

Pregătim orice fel de cazane de orice sistem pentru fierberea ra-
chiului, cu aparat de recerire după plac, sau după sistemul inventat de noi,
prin care câștigăm cu 20% mai mult rachi și mai gustos decât până acum.

La comandă trimitem cădări pentru lițere sau de orice fel.

Lucrările de aramă le efectuăm iute și punctual.

La comanda ne rugăm dacă se poate a ni se trimite deseneuri și
măsur.

Szijjártó Testvérek, arāmari

depou pentru fabricare și reparaturi de stropitoare
în Kecske-mét.

Un talp bere de curte 8 cr.
O halbă 13 cr.

Avis!

Avis!

Cu deosebit respect aduc la cunoștința distinsului public, că

berăria orășenească de sub teatru

am luat-o în arândă

și acea voi ajusta conform tuturor recerincelor moderne. Din ziua
aceasta voi avea cea mai excelentă bere de Kőbánya a pri-
mei societăți ungurești pe acții așa numită

BERE DE CURTE

apoi vinurile de sub podgorie de cea mai bună calitate. Cuina pe
lângă prețurile cele mai ieftine totuși va corespunde cerințelor
moderne.

Cu deosebită stimă: **Kánya Géza.**

Un talp bere de curte 8 cr.
O halbă 13 cr.

AVIS

Hotel „Vulturul negru“

Proprietariu:

IGNATIE PAȘCA

21 chilii cu mobile noi dela 60 cr. în sus.

RESTAURANT.

Mâncări bune și eține.

Papricaș de pește.

Rog spriginul onoratului public.

Tramvayul vine până la hotel.

ECYEDULI SÓSBORSZESZ, MELY JÓTÉKONYAN HÁZTI IS SZOLGÁL.

A LEGJOBB SÓSBORSZESZ MINDENÜTT KAPHATÓ

FABIÁN LAJOSNÁL GYULÁN

VEDJEÖYZETT OZIMKE

FABIÁN LAJOSNÁL GYULÁN

Mindenféle 1 koronás és 2 koronás üvegekben.

Megrendelhető: FABIÁN LAJOSNÁL GYULÁN

57. A "JÓZSEF FŐHERCEG SZANATORIUM EGYESÜLET" JAVÁRA.

Câți suferitori sunt

cari mereu caută leac de vindecare contra hoalei lor și abea poate să găsească adevăratul leac. Mille de epistoale de recunoștință adevăresc, că contra durerii de

muschi, rupere

și la alte dureri porvenite din răceală

unicul medicament mântuitor și de dureri atințeri este

Spiritul vin galic de sanatorium a lui Fábian

Se poate comanda la **Fábian Lajos, Gyula** (cottul Békés)

in comande de 30 fil., 1 cor. și de 2 cor.

Comande prin postă peste 5 coroane, se trimite franco cu rambursă.

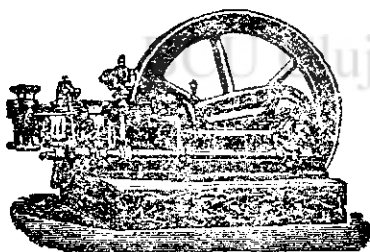
Assael Jakab Fiai

atelier de mașini, pregătitor de motoare cu gaz și benzin

ARAD, Piața Andrásy Nr. 17.

Pregătim tot felul de mașini după model sau desen, tot așa efectuăm și dregerea conștiențioasă

de locomobile, mașini stabil și de trierat, motoare

Pregătim răsgrăite de cucuruz noauă și după modelele noastre proprii.

Atelier de dregere pentru tot felul de mașini pentru economie. — Cele trebuincioase pentru meri, precum și transmisii și roțile pregătim ieftin și prompt.

Tot astfel primim transformarea a tot felul de motoare de gaz, petrolu și benzin.

„GROOM”

Motoarele noastre cu benzin și locomobilele noastre trierătoare produc minuni.

Numai noi dăm garanță de 3 ani.

Dacă vii la Budapesta să privești stabilimentul nostru de mori cu lumină electrică. Motoare sugătoare, solviri în rate. Prețuri curente trimite gratuit:

Zámborszky és Társai

fabrică brevetată cu motor automat petru tăiat de lemne b. t.

BUDAPEST, V. Vipszinház-utca Nro. 3.

Prețuri moderate!

HOTELUL CEL MAI SPLENDID ARANJAT, RESTAURANT și CAFENEA. — In centrul orașului.

Központi Szálloda — Hotel Central

Telefon 391. ARAD Telefon 391.

LOCUL DE STAT A TRANVAIULUI.

Iluminare electrică, telefon, băi, cafenea, grădină, mâncări franceze și ungurești.

Comande pentru prânzuri sau cercuri familiare, sau pentru nunți se fac în modul cel mai prompt; afară de aceea saleturi acomodate pentru diferite soci tăți sunt la dispoziție în toată vremea.

SALĂ DE BAL.

Cele mai escelente vinuri de podgorie, Rajna și Bordeaux. — Tot felul de sampanie din țară și străinătate

Sprizinal on. public și cere cu toată stima

Nagy Lajos, hotelier.

Serviciu escelent!

Prima Lugojană fabrică de cement și betonizare, întreprindere pentru edificări.

Fabrică în drumul Buziașului în fața casei de vamă.

KNOTT JOZSEF

Cancelaria de zidire: Telefon-nr. 119.

In fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei mai buni de luera din capitală și mă rog, că precum până aci, așa și de aci înainte să fiu cercetat cu toată încrederea.

Primesc toate lucrurile aparținătoare acestei branse și susțin o magazină bogată de cement pentru țevii, sirme, trepte de piatră, vălae, petrii la hotare, sămânăoară, fundamente la cuptoare, cruci la morminte. — Primesc mai departe edificare și betonizare de poduri mari și mai mici, conducări de ape, vaduri, podimentare de teras, prevederea pe din jos a păreilor cu table de mozaic, precum și cu table de cement în diferite colori.

Vinderea în mare și mic a cementului de Portland și România.

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc și oferesc garanție.

La dorință servesc bucuros cu planuri și pleniminare de spese.